

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

gp.mo@gov.si

Številka: 007-94/2010-10

Ljubljana, dne 17. 6. 2010

EVA 2010-1911-0014

**GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE**

gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 2. in 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo in 109/08) je Vlada Republike Slovenije na _____ redni seji dne _____ pod ____ točko dnevnega reda sprejela

S K L E P

Vlada Republike Slovenije je sprejela predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, EVA 2010-1911-0014, redni postopek, ki se ga pošlje v obravnavo in sprejem Državnemu zboru Republike Slovenije.

Mag. Helena Kamnar
GENERALNA SEKRETARKA VLADE

Prejmejo:

- Ministrstvo za obrambo
- Državni zbor Republike Slovenije

2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Miran Bogataj, višji sekretar

2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

Dr. Ljubica Jelušič, članica Vlade RS in ministrica za obrambo
Mag. Uroš Krek, državni sekretar
Mag. Boris Balant, generalni direktor Uprave RS za zaščito in reševanje
Miran Bogataj, višji sekretar.

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:		DA
4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:		
/Navedi razloge, razen za predlog zakona o ratifikaciji med. pogodbe, ki se obravnava po nujnem postopku (169. člen Poslovnika Državnega zbora)/		
4.b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:		
/Navedi razloge/		
5. Kratek povzetek gradiva		
Predlog zakona določa nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in opravljajo humanitarno dejavnost. Delodajalcem omogoča, da uveljavljajo povračilo nadomestila plače z vsemi prispevki in davki, ki bremenijo plačo, ki so ga izplačali pri njih zaposlenim za čas njihove odsotnosti kot pripadnikov Civilne zaščite ali prostovoljnim reševalcem v različnih enotah, službah in drugih operativnih sestavah. Refundacija bremeni državni organ oziroma organ lokalne skupnosti, ki je pripadnika ali državljana poklical k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči. Po zakonu ima delodajalec tudi pravico do povračila izpada dohodka v takem primeru, ki znaša 20 odstotkov nadomestila plače, ki ga je delodajalec izplačal zaposlenemu. Delodajalec lahko refundira tudi izplačano nadomestilo plače za čas nezmožnosti za delo zaradi poškodbe ali bolezni, ki jo je zaposleni utrpel med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči. Tudi ta vrsta stroška bremeni tistega, ki je pripadnika ali državljana poklical k opravljanju nalog zaščite in reševanja. Sestavni del določenih programov usposabljanja za posebej zahtevne reševalne naloge bodo tudi zdravstveni pregledi. Uprava RS za zaščito in reševanje, ki te programe izvaja, bo pokrila tudi stroške zdravstvenih pregledov za udeležence takih usposabljanj. Zakon ureja tudi nekatere nujne rešitve v zvezi z načrti zaščite in reševanja, upoštevanje ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč pri pripravi prostorskih aktov ter prilagaja kazenske določbe obstoječi zakonski ureditvi na tem področju. Predlagamo, da gradivo predhodno obravnava Odbor za državno ureditev in javne zadeve.		
6. Presoja posledic		
a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	DA
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: - na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR		
/samo, če izbere DA pod točko 6a)/		

I. Ocena finančnih posledic				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
4925	Materialni stroški	1912 - URSZR		17.900
6278	Komisije, enote in štabi CZ	1912 - URSZR	2.000	7.100
5887	Sredstva za operativno delovanje	1912 - URSZR	2.000	4.700
4791	Požarni sklad	1912 - URZSR		180.000
SKUPAJ:			4.000	209.000
Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz naslednjih PP:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki			Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR

/samo, če izbere NE pod točko 6a)/

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja	DA
--	----

Datum objave: 28. 4. 2010

V razpravo so bili vključeni:

- Gasilska zveza Slovenije
- Gospodarska zbornica Slovenije
- Skupnost občin Slovenije
- Združenje občin Slovenije.

Mnenja, predloge, pripombe so podali:

- Gasilska zveza Slovenije
- Združenje občin Slovenije.
- Skupnost občin Slovenije.

Mnenja oziroma predlogi so bili upoštevani v pretežni meri. Predlog Skupnosti občin Slovenije, da občine in delodajalci pripravijo dogovor o odhodih na intervencije in izobraževanja za operativne gasilce in druge reševalce, je upoštevan tako, da zakon določa, da državni organi in organi občin lahko pripravijo letne programe usposabljanja reševalcev in jih uskladijo z delodajalci. Na enak način pa ni mogoče usklajevati odhodov v intervencije, saj ni mogoče vnaprej planirati koliko intervencij in v kakšnem obsegu bodo v posameznem letu potrebne. Tudi sicer ni mogoče predpisati za vse reševalce, da se njihova odsotnost usklaja z delodajalci, saj je operativnih gasilcev preko 40.000, številni pa so tudi drugi reševalci. Predlog skupnosti, da lahko delodajalec zahteva v primeru poškodbe ali bolezni celotno nadomestilo plače za vse dni zdravljenja in rehabilitacije pri njemu zaposlenega reševalca, ki se je poškodoval ali zbolel med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči, je upoštevan po vsebini tako, da delodajalec lahko zahteva povračilo nadomestila plače v višini, ki jo je izplačal zaposlenemu. Časovno pa je pravica do povračila omejena z obveznostjo delodajalca za plačevanje nadomestila v svoje breme v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih. Pri določanju smernic za upoštevanje ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč v prostorskih aktih je besedilo zakonske ureditve dopolnjeno, ni pa mogoče v vsakem primeru zagotoviti tudi ustrezne karte ogroženosti. Predlog o ureditvi in pokrivanju stroškov usposabljanja pa je upoštevan po svoji vsebini.

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje:

- Ministrstvu za javno upravo
- Ministrstvu za gospodarstvo
- Ministrstvu za zdravje
- Ministrstvu za finance
- Službi Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko
- Službi Vlade RS za zakonodajo

Datum pošiljanja: 28. 4. 2010

Gradivo je usklajeno:	v celoti
-----------------------	----------

10. Gradivo je lektorirano

DA

11. Zahteva predlagatelja za		
a)	obravnavo neusklajenega gradiva	DA / NE
b)	za nujnost obravnave	DA / NE
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	DA / NE
12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti		DA
13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade		NE
14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. 00702-60/2009-7, z dne 14. 1. 2010.		

Dr. Ljubica JELUŠIČ
ministrica

Poslano:

- naslovu
- URSZR

Vloženo:

- v zadevo

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami – redni postopek

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 96/07 – ZSPJS – H) je bil sprejet v letu 1994 in dopolnjen v letu 2006. Zakon je uredil celoten sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Zakon je določil, da se sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami razvija kot enoten in celovit podsystem nacionalne varnosti na območju države. V skladu s pristojnostmi in nalogami ta sistem organizirajo občine in druge samoupravne lokalne skupnosti ter država. Posamezna področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami urejajo še področni zakoni kot je Zakon o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo), Zakon o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo), Zakon o varstvu pred utopitvami (Uradni list RS, št. 42/07 – uradno prečiščeno besedilo) ter Zakon o Rdečem križu Slovenije (Uradni list RS, št. 7/93). V skladu s spremembami Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami so bili v preteklih letih sprejeti ali dopolnjeni vsi podzakonski predpisi, ki urejajo posamezna vprašanja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Z Resolucijo o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2009 do 2015 (Uradni list RS, št. 57/09) se določa tudi razvoj in temeljne naloge varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v srednjeročnem obdobju.

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ureja odzivanje in ukrepanje ob vseh vrstah nesreč ne glede na vzrok njihovega nastanka in posledice. Zato uveljavlja načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob naravni in drugi nesreči. Bistvo tega načela je, da lokalna skupnost uporabi najprej svoje sile in sredstva za obvladovanje nesreče in šele nato se ji zagotovi pomoč sosednjih lokalnih skupnosti oziroma države. Zakon določa tudi, da sile za zaščito, reševanje in pomoč ob naravnih in drugih nesrečah sestavljajo različne poklicne in prostovoljne reševalne službe ter organi, enote in službe Civilne zaščite. Med poklicnimi reševalnimi službami so najpomembnejši gasilci in nujna medicinska pomoč. Najštevilčnejše in najbolj razvite pa so reševalne službe, enote in druge operativne sestave, ki jih organizirajo nevladne organizacije v skladu z načrti zaščite in reševanja ter merili, ki jih določa zakon. Med njimi so najpomembnejši prostovoljni gasilci, ki delujejo v skoraj vseh občinah in opravljajo naloge splošne reševalne službe. Kot javne službe na ravni države pa so organizirane gorska reševalna služba, jamarska reševalna služba, podvodna reševalna služba ter reševanje na morju. Civilna zaščita predstavlja manj številčen del zmogljivosti in je namenjen predvsem za namenske naloge, ki jih poklicne ali prostovoljne reševalne službe ne opravljajo (RKB, varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi, tehnično reševanje in podobno), za različne podporne funkcije (logistika, zveze, informacijski centri), za pomoč drugim državam in za organiziranje in vodenje zaščite in reševanja ob nesrečah večjega obsega. Pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči sodeluje tudi policija v skladu s svojimi pristojnostmi in glede na svojo organizacijo ter zmogljivosti tudi Slovenska vojska.

Glede na sorazmerno veliko razvejanost vseh sil za zaščito, reševanje in pomoč Zakon o

varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami določa temeljna načela njihovega organiziranja (71. do 79. člen), ki so podrobneje razdelana v Uredbi o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07 in 54/09). Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ureja tudi status pripadnikov Civilne zaščite in z njim izenačuje status državljanov, ki prostovoljno sodelujejo v enotah, službah in drugih operativnih sestavah, ki jih organizirajo nevladne organizacije na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu z načrti zaščite in reševanja ter zakonom (21. člen). Takšna ureditev temelji na dejstvu, da pretežen del operativnih zmogljivosti za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami predstavljajo prav državljani, ki prostovoljno sodelujejo v enotah, službah in drugih operativnih sestavah, ki jih organizirajo nevladne organizacije. Njihova dejavnost je humanitarna (7. člen) in v javnem interesu. Za nekatere od nevladnih organizacij Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami določa, da delujejo v javnem interesu kot so npr. tiste, ki organizirajo javne službe, ki delujejo na ravni države (npr. Gorska reševalna zveza Slovenije, Jamarska reševalna služba pri Jamarski zvezi Slovenije, Podvodna reševalna služba pri Slovenski potapljaški zvezi). Zakon o gasilstvu takšen status določa za prostovoljna gasilska društva in njihove zveze (2. člen). Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami pa ne določa za vse nevladne organizacije, ki organizirajo enote, službe in druge operativne sestave oziroma opravljajo druge dejavnosti na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, da je njihova dejavnost v javnem interesu. Zato je treba v nekaterih primerih ugotavljati takšno delovanje v skladu s predpisi o družtvih, pojavljajo pa se tudi primeri, v katerih ni jasno ali je ali ni v javnem interesu delovanje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami določene nevladne organizacije.

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami določa, da pripadniki Civilne zaščite svoj status dobijo z razporeditvijo na podlagi državlanske dolžnosti ali s sklenitvijo pogodbe o službi v Civilni zaščiti. Opravljanje nalog zaščite in reševanja na podlagi pogodbe o službi v Civilni zaščiti je izenačeno s poklicnim opravljanjem operativnih nalog, ki jih opravljajo javni uslužbenci na področju zaščite in reševanja. Zato naj bi bili v načelu tudi pogoji za take pripadnike izenačeni s pogoji, ki so predpisani za javne uslužbence na področju zaščite in reševanja. Zakon ne določa nekaznovanosti kot pogoja za sklenitev pogodbe o službi v Civilni zaščiti, ki pa sicer velja za javne uslužbence. To pomanjkljivost bi morali odpraviti. Podrobnejše sicer službo v Civilni zaščiti ureja Uredba o službi v Civilni zaščiti (Uradni list RS, št. 1/08 in 99/08), ki pa ta pogoj navaja.

Tako pripadniki Civilne zaščite kot tudi državljani, ki prostovoljno sodelujejo pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči, so lahko vpoklicani (pozvani) k opravljanju teh nalog in delodajalci so jim dolžni omogočiti opravičeno odsotnost z dela v skladu s splošnimi predpisi o delovnih razmerjih (23.a člen Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami). Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02 in 103/07) takšne vrste odsotnost zaradi poziva k opravljanju dolžnosti zaščite in reševanja ureja v 170. členu kot pravico do odsotnosti z dela v skladu s posebnimi predpisi (taka posebna predpisa sta Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter Zakon o gasilstvu). Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami določa v 23. členu primere, ko je pripadnik Civilne zaščite lahko vpoklican zaradi razporeditve, usposabljanja in v drugih primerih, med katerimi pa ni vpoklica zaradi vročitve ali vrnitve opreme in drugih sredstev. V praksi je teh primerov veliko in ta potreba se pojavlja tudi pri drugih vrstah reševalcev. Zato bi bilo treba ta del zakona dopolniti.

Pripadniki Civilne zaščite in državljani, ki prostovoljno sodelujejo pri zaščiti in reševanju imajo v primeru odsotnosti z dela zaradi usposabljanja ali dejanskega opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči v primeru nesreče, pravico do nadomestila plače in povračila drugih stroškov. Nadomestilo plače jim izplača delodajalec po postopku, ki ga ureja Uredba o nadomestilu plače in povračilih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (Uradni list RS, št. 48/99 in 113/07). Pravico do nadomestila izgubljenega zaslužka ima v skladu s predpisi tudi državljan, ki samostojno opravlja dejavnost. Zakon pa ne določa

pravice delodajalca do nadomestila izgubljenega oziroma izpadlega dohodka, do katerega je prišlo zaradi odsotnosti pripadnika Civilne zaščite ali državljana z dela. Tudi davčni predpisi oziroma predpisi o zavarovalništvu ne določajo, da bi imeli delodajalci, ki zaposlujejo pripadnike Civilne zaščite oziroma državljane, ki prostovoljno sodelujejo pri zaščiti in reševanju, olajšave oziroma kakršnekoli druge pravice, ki bi predstavljale nadomestilo zaradi škode pri poslovanju, ki so jo utrpeli zaradi odsotnosti svojih zaposlenih zaradi opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči. V primeru dalj časa trajajoče odsotnosti z dela ali pogostega zapuščanja dela zaradi opravljanja nalog zaščite in reševanja (npr. gasilci v času velike požarne ogroženosti, gorski reševalci v času planinske sezone in podobno) v praksi nastajajo težave, ker delodajalci poskušajo omejevati število in trajanje odsotnosti z dela. Še posebej je to značilno za tiste delodajalce, ki zaposlujejo manjše število delavcev in med katerimi je več prostovoljnih reševalcev. Da bi olajšali položaj delodajalcev, ki zaposlujejo reševalce zlasti tiste, ki prostovoljno sodelujejo pri zaščiti in reševanju, bi bilo treba delodajalcu vsaj v določeni meri zagotoviti nadomestilo izpadlega dohodka. Ena od možnosti, da se olajša položaj delodajalcev, ki zaposlujejo reševalce je tudi ta, da bi državni organi oziroma organi lokalne skupnosti, ki so ustanovitelji služb, enot in drugih operativnih sestav, pripravili letne programe usposabljanja reševalcev in z njimi seznanili delodajalce. V določenem obsegu pa je možno te programe uskladiti z delodajalci tako, da bodo le ti lažje načrtovali odsotnost zaposlenih z dela.

Pri izplačilu nadomestil plače imajo delodajalci z zakonom določeno pravico, da zahtevajo vrnitev izplačanega nadomestila od organa, ki je pri njih zaposlenega poklical k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči. Praviloma je to občina ali država. V nekaterih primerih se pojavlja dvom ali pravica do nadomestila obsega tudi vse prispevke in davke, ki se plačujejo na plačo ali samo določene prispevke. Iz podzakonskega predpisa je razumeti, da gre pri vračanju nadomestila plače tudi za vračilo prispevkov in davkov, ki se plačujejo iz plače in na plače. To bi bilo treba jasno določiti že v zakonu.

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami določa, da so pripadniki Civilne zaščite in državljani, ki prostovoljno sodelujejo pri zaščiti, reševanju in pomoči, med usposabljanjem in opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči, zavarovani po predpisih o zdravstvenem, pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Tako Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07 in 76/08) ureja zavarovanje za primer poškodbe med usposabljanjem oziroma opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči v 18. členu. Podobne določbe (24.a in 28. člen) ima Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 20/04 – uradno prečiščeno besedilo). Stroški za navedena zavarovanja bremenijo praviloma nevladne organizacije, ki organizirajo enote, službe in druge operativne sestave oziroma pri pripadnikih Civilne zaščite ustanovitelja enot in služb Civilne zaščite. Ni pa omogočeno, da bi delodajalci lahko uveljavljali povračilo stroškov za izplačano nadomestilo plače svojim zaposlenim v primeru njihove začasne nezmožnosti za delo zaradi poškodbe med usposabljanjem ali opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči. Po 137. členu Zakona o delovnih razmerjih nadomestilo plače v primeru nezmožnosti delavca za delo zaradi poškodbe pri delu, bremeni delodajalca za prvih 30 delovnih dni odsotnosti, nato pa zdravstveno zavarovanje. Stimulativneje za delodajalca bi bilo, če bi tudi v teh primerih od organa, ki je delavca pozval k opravljanju nalog zaščite in reševanja, lahko zahteval povračilo izplačanega nadomestila.

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami določa, da morajo biti določene kategorije pripadnikov Civilne zaščite oziroma državljani, ki prostovoljno opravljajo operativne naloge zaščite in reševanja oziroma so na vajah ali se kako drugače usposabljaajo, posebej zavarovani za primer smrti, trajne ali začasne izgube delovne zmožnosti. Tako ima med drugim Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje pri komercialnih zavarovalnicah posebej zavarovane pogodbene pripadnike Civilne zaščite, udeležence vaj, usposabljanj in izobraževanj v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje, javne uslužbenke, ki opravljajo operativne naloge zaščite in reševanja, pirotehnike,

tehnične potapljače in druge. Niso pa posebej zavarovani gasilci in drugi reševalci, ki se lahko v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ali z Zakonom o gasilstvu (37. člen v zvezi z 43. členom) napotijo z neogroženih območij na opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči na območje, ki ga je prizadela nesreča. Tudi ob teh vrstah intervencij oziroma nalog občasno prihaja do primerov poškodb reševalcev. Zato bi morali zakonske rešitve dopolniti. Podobno obveznost glede nezgodnega zavarovanja imajo občine pri organiziranju javne gasilske službe, saj je po Zakonu o gasilstvu treba v pogodbi o opravljanju javne gasilske službe, ki se sklepa s posameznim prostovoljnim gasilskim društvom, določiti tudi sredstva za plačevanje zdravstvenih pregledov gasilcev, za zavarovanje za primer poškodbe pri delu ali poklicne bolezni ter za druge pravice, ki jih zakon določa za operativne prostovoljne gasilce.

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ureja tudi izobraževanje in usposabljanje za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Izobraževanje in usposabljanje organizira Ministrstvo za obrambo, zlasti v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Del programov usposabljanja izvajajo tudi občine oziroma nevladne organizacije za svoje članstvo ter drugi izvajalci. Pravilom se v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje izvajajo usposabljanja za najzahtevnejše reševalne naloge. Pri nekaterih nalogah je kot predpogoj predpisana posebna psihofizična in zdravstvena sposobnost reševalcev. Tako so posebni zdravstveni pogoji predpisani za tehnično potapljanje, za pirotehnike, za gasilce, ki uporabljajo izolirne dihalne aparate in podobno. Poseben problem v praksi nastaja pri zdravstvenih pregledih operativnih gasilcev, predvsem prostovoljnih, ki uporabljajo izolirne dihalne aparate. Usposobljenost za te naloge je treba obnavljati in ker se v nekaterih občinah ne zagotavlja redno sredstev za zdravstvene preglede operativnih gasilcev, tudi obnavljanje usposabljanja v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje takih gasilcev, ne dosega potrebnih rezultatov, saj ni preverjena tudi njihova zdravstvena sposobnost. Zato bi kazalo kljub dejstvu, da je zagotavljanje sredstev za zdravstvene preglede gasilcev temeljna naloga občin pri organiziranju javne gasilske službe, za določene zahtevne reševalne naloge, drugače organizirati tudi izvajanje zdravstvenih pregledov in zato dopolniti tudi Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Pri dosedanji uporabi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami v delu, ki ureja izdelavo načrtov zaščite in reševanja, zlasti pa pri inšpekcijskih pregledih, so ugotovljeni številni primeri, ko se načrti sicer izdelujejo, njihova vsebina pa ni skladna s predpisi. Zato je smiselno ta del zakona dopolniti, da bi se povečala kvaliteta načrtov zaščite in reševanja. Zaradi sprememb v področni zakonodaji v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami tudi niso dovolj jasne določbe na kakšen način se zagotavlja upoštevanje interesov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v prostorskih aktih. Prav tako pa je treba z novimi predpisi uskladiti tudi kazenske določbe v zakonu.

Iz pregleda navedenih vprašanj izhaja, da je v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami treba dopolniti zakonske rešitve povezane s statusom pripadnikov Civilne zaščite, zlasti pa državljanov, ki prostovoljno sodelujejo pri zaščiti, reševanju in pomoči predvsem z vidika urejanja razmerij z njihovimi delodajalci. Položaj delodajalcev v odnosu do reševalcev ni urejen ustrezno in ga je treba dopolniti. Podobno velja tudi za status reševalcev, njihove pravice in dolžnosti med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči. Ustreznejša ureditev razmerij med delodajalci in reševalci bo omogočila tudi njihovo učinkovitejše sodelovanje in vključevanje v zaščito, reševanje in pomoč ob naravnih in drugih nesrečah.

2. Cilji, načela in poglavitne rešitve v predlogu zakona

Temeljni cilj predloga zakona je, da se glede na doseženo stanje organiziranosti, pripravljenosti in usposobljenosti pripadnikov različnih enot, služb in drugih operativnih

sestav tako v Civilni zaščiti kot tudi v sestavah, ki jih organizirajo nevladne organizacije, ustrezneje uredi status reševalcev in izpopolni razmerja v odnosu do njihovih delodajalcev. Zakon zato predstavlja prispevek k uresničevanju usmeritve iz Resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2009 do 2015, ki določa, da bodo ponovno proučene možnosti za ustrezno stimuliranje delodajalcev, ki zaposlujejo prostovoljne reševalce tako, da ne bodo omejevali delovanja njihovih zaposlenih na področju zaščite, reševanja in pomoči. Izboljšal naj bi se tudi status prostovoljnih reševalcev.

Glede na probleme, ki nastajajo pri delovanju različnih reševalnih služb, zlasti tistih v katerih delujejo prostovoljni reševalci, so bile dane tudi nekatere pobude s katerimi se je poskušalo posebej urediti zlasti delovanje prostovoljnih gasilcev. Med drugim je bila predlagana v decembru 2009 tudi sprememba Zakona o gasilstvu, vendar je bilo ugotovljeno, da je treba dopolniti zlasti Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in vanj vključiti rešitve, ki bodo skladne z materialnimi in drugimi možnostmi pri razvoju operativnega dela varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Predlog zakona spremembe in dopolnitve povezane s statusom reševalcev posebej v odnosu do njihovih delodajalcev, uveljavlja za vse vrste reševalcev, ne glede na to v katerih službah, enotah in drugih operativnih sestavah, ki jih organizirajo nevladne organizacije, delujejo. Državljeni, ki prostovoljno opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči so po tem zakonu izenačeni s pripadniki Civilne zaščite.

Predlagane rešitve za izboljšanje statusa reševalcev zlasti v razmerju do delodajalcev so usklajene z materialnimi možnostmi države in občin tako, da jih bo mogoče po uveljavitvi zakona začeti izvajati tudi v praksi, nekatere povezane z večjimi stroški pa v naslednjem letu.

Predlagane zakonske rešitve so sestavni del prizadevanj, da bi se ustrezno dopolnile tudi rešitve v davčnih predpisih, predpisih, ki urejajo zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, premoženjsko zavarovanje, zavarovalni število in druga področja, ki se nanašajo na status, pravice in dolžnosti različnih reševalcev, še posebej v odnosu do njihovih delodajalcev tako, da bi bile stimulative za reševalce pa tudi za njihove delodajalce. To bo omogočilo nadaljnje dograjevanje operativnega dela varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

V skladu z navedenim ciljem in temeljnimi načeli so poglobitve rešitve v predlogu zakona naslednje:

- pogodbo o službi v Civilni zaščiti lahko sklene pripadnik, ki ni bil kaznovan za določeno kaznivo dejanje oziroma zoper katerega ni vložena pravnomočna obtožnica, kot je ta pogoj predpisan za javne uslužbenke;
- zakon primeroma našteva nevladne organizacije, katerih dejavnost je humanitarne narave in delujejo v javnem interesu na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami tako, da organizirajo enote, službe in druge operativne sestave za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči oziroma opravljajo druge dejavnosti pomembne za to področje;
- delodajalec ima pravico zahtevati povračilo nadomestila plače z vsemi prispevki in davki, ki bremenijo plačo, ki jih je izplačal delavcu odsotnemu z dela zaradi opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči, v breme organa, ki je delavca pozval k opravljanju teh nalog. Državni organi in organi lokalnih skupnosti, ki pozivajo pripadnike oziroma državljane k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči pa lahko pripravijo tudi letne programe njihovega usposabljanja in te programe uskladijo z delodajalci, pri katerih so zaposleni pripadniki ali reševalci, ki bodo napoteni na usposabljanje;
- delodajalec lahko poleg nadomestila plače in pripadajočih prispevkov ter davkov od pristojnega državnega organa oziroma organa lokalne skupnosti, ki je delavca pozval k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči, zahteva tudi povračilo izpada dohodka v višini 20 odstotkov nadomestila plače, ki ga je izplačal odsotnemu

- delavcu;
- delodajalec pri katerem je zaposlen pripadnik Civilne zaščite oziroma državljan, ki se je med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči, poškodoval ali zbolel, lahko zahteva povračilo nadomestila plače za prvih 30 delovnih dničasne nezmožnosti za delo za posamezno odsotnost z dela, vendar skupaj največ za 120 dni v koledarskem letu, ki ga je izplačal delavcu med začasno nezmožnostjo za delo;
- za primer smrti, trajne izgube splošne delovne zmožnosti in prehodne nezmožnosti za delo pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči, mora Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje zavarovati tudi določeno število operativnih gasilcev in drugih reševalcev, ki jih je na podlagi državnih ali regijskih načrtov oziroma odločitev pristojnih organov možno napotiti z manj ogroženih območij na območje, ki ga je prizadela nesreča;
- minister, pristojen za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, lahko določi v programih usposabljanja za posebej zahtevne reševalne naloge, med drugim tudi za gasilske naloge, pri katerih se uporablja izolirne dihalne aparate, da je sestavni del takega programa tudi zdravstveni pregled, pri čemer stroške pregledov krije Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, če je izvajalec teh programov in če ni v programu usposabljanja določeno drugače;
- načrti zaščite in reševanja morajo biti izdelani v skladu s predpisi, ki urejajo načrtovanje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- pristojni državni organ mora s smernicami in mnenji pri načrtovanju prostorskega urejanja, posegov v prostor in prostorskega razvoja v prostorskih aktih uveljaviti rešitve, da se glede na ogroženost preprečijo ali zmanjšajo posledice naravnih in drugih nesreč oziroma omogoči učinkovito zaščito, reševanje in pomoč ob nesrečah.
- v kazenskih določbah bodo uveljavljene globe v eurih.

Za izvajanje zgoraj navedenih rešitev bo treba poleg sprememb in dopolnitev Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, dopolniti tudi Uredbo o nadomestilu plače in povračilih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (Uradni list RS, št. 48/99 in 113/07).

Predlagane spremembe Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami bodo uveljavljene tako za pripadnike Civilne zaščite kot tudi za vse državljane, ki prostovoljno sodelujejo v reševalnih enotah, službah in drugih operativnih sestavah, ki jih organizirajo nevladne organizacije. Te zakonske spremembe se bodo uveljavljale neposredno in bodo veljale tudi za prostovoljne gasilce, ki opravljajo naloge splošne reševalne službe in ki jih je preko 40.000 (operativni gasilci). Druge pravice in obveznosti prostovoljnih in poklicnih gasilcev sicer ureja Zakon o gasilstvu.

Predlagane rešitve so bile ocenjene in oblikovane tudi z vidika nekaterih predlogov, da bi se sredstva za zavarovanje operativnih prostovoljnih gasilcev in za preventivne zdravstvene preglede zagotavljalo v breme države. Nekateri predlogi v preteklosti so bili dani, da bi se prostovoljnim operativnim gasilcem priznavalo tudi obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje ali plačevanje prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja v breme države ter zato zmanjšala obveznost občin. Dejstvo je, da nobena od teh pobud ne vpliva na odnos med delodajalci in reševalci in zato ni bila podprta. Po vzoru na primerljive države javno gasilsko službo in druge vrste zaščite in reševanja organizirajo občine in te naloge spadajo v njihovo izvirno pristojnost. Ne navsezadnje tudi v sistemu financiranja se stroški za izvajanje teh nalog zagotavljajo v okviru primerne porabe. Zakon o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06 – uradno prečiščeno besedilo in 57/08) v 4. točki prvega odstavka 11. člena določa kot nalogo katere stroški se upoštevajo pri ugotovitvi primerne porabe tudi požarno varstvo ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Prenašanje teh nalog na raven države bi pomenilo zmanjševanje pristojnosti lokalnih skupnosti oziroma neutemeljeno prenašanje teh nalog v državno pristojnost. Taka rešitev bi bila tudi v nasprotju z Evropsko listino lokalne samouprave, ki jo je ratificirala tudi Republika Slovenija (1996).

Predlagane rešitve so bile usklajene z Gasilsko zvezo Slovenije, ki združuje preko 133.000 članov, od tega preko 40.000 operativnih gasilcev, na katere se večina predlaganih sprememb tudi nanaša. Po vsebini so bili upoštevani predlogi Skupnosti občin Slovenije in Združenja občin Slovenije, razen predloga, da je sestavni del smernic za upoštevanje ogroženosti v prostorskih aktih tudi karta ogroženosti za prikaz stanja prostora, saj so te karte v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor in nekaterih drugih resorjev, smernice pa izdaja Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Predlagane zakonske rešitve so bile poslane tudi Gospodarski zbornici Slovenije, ki pa se na njih ni odzvala. V času zbiranja pripomb oziroma mnenj k predlaganim rešitvam od 28. 4. do 31. 5. 2010, ki so bile objavljene na spletni strani Ministrstva za obrambo, na predlagane rešitve ni bilo posredovanih dodatnih oziroma spremenjenih predlogov. Prejeti so bili le predlogi Gasilske zveze Slovenije o urejanju statusnih vprašanj operativnih prostovoljnih gasilcev, ki pa zajemajo širše področje kot je urejanje odnosov med delodajalci in pri njih zaposlenih reševalcev. Te predloge bo vlada poskušala upoštevati pri dopolnjevanju davčnih, zavarovalniških in drugih predpisov.

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona na državni proračun in druga javna finančna sredstva

Uveljavitev zakona ne bo povzročila dodatnih zahtevkov iz državnega proračuna, bodo pa potrebne nekatere notranje prerazporeditve v okviru že sprejetega proračuna v delu, ki se nanaša na Ministrstvo za obrambo Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Kljub temu, da predlog zakona ne spodbuja pozivanja med delom pripadnikov Civilne zaščite in reševalcev, ki prostovoljno opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči v javnih službah, ki so v pristojnosti države oziroma regij, se bodo povečala sredstva za refundacije nadomestil plače. V letu 2009 so bila nadomestila plače vrnjena delodajalcem v višini 59.064,33 eurov. Ob predpostavki, da se število pozivov pripadnikom Civilne zaščite in drugim reševalcem ne bo povečalo, bo treba za refundacije plač vključno s plačilom 20 odstotnega izpada dohodka delodajalcem, nameniti dodatno okoli 11.800 eurov. Poškodbe med opravljanjem nalog zaščite in reševanja niso pogoste. V letu 2009 pri opravljanju nalog, ki so v državni pristojnosti, ni bilo poškodb med reševalci. Zadnji primeri so bili v letu 2008. V povprečju pa je pri delovanju gasilskih in drugih reševalnih enot na ravni občin le nekaj poškodb. Ni pa mogoče vnaprej določati kakšne bodo te poškodbe, koliko bo trajalo začasna nezmožnost za delo in podobno. Prav tako so poškodbe zelo različno porazdeljene teritorialno po občinah.

Zaradi dodatnega zavarovanja za primer smrti, trajne ali začasne izgube delovne zmožnosti operativnih gasilcev in drugih reševalcev, ki se jih lahko napoti z manj ogroženih območij na območje, ki ga prizadene nesreča (okoli 400) v skladu z načrti zaščite in reševanja oziroma odločitvami pristojnih organov, se bodo stroški zavarovanja v Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje povečali za okoli 17.900 eurov. Ta sredstva bo mogoče zagotoviti v letu 2011 s prerazporeditvami v okviru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Največji strošek predstavlja uveljavitev zdravstvenih pregledov kot sestavnih delov programov usposabljanja za zahtevne reševalne naloge. Predvidena sprememba programov za usposabljanje operativnih gasilcev, ki uporabljajo izolirne dihalne aparate, bi pomenila, da mora Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje za okoli 1.000 operativnih gasilcev, ki se usposobijo ali obnovijo usposobljenost za uporabo izolirnih dihalnih aparatov, zagotoviti letno okoli 180.000 eurov dodatnih sredstev. To je mogoče samo s prerazporeditvijo sredstev, ki se namenjajo za usposabljanje tako, da se zmanjša obseg določenih vrst usposabljanj in zagotovi sredstva za pokrivanje stroškov zdravstvenih pregledov. Zato je sredstva v ta namen mogoče zagotoviti šele v letu 2011.

Uveljavitev zakona ne bo povzročila sprememb pri financiranju nalog zaščite, reševanja in pomoči v občinah. Občine so že po obstoječih predpisih kot je Zakon o gasilstvu, Zakon o

financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06 in 57/08) kot temeljne naloge zagotavljale financiranje požarnega varstva ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (4. točka prvega odstavka 11. člena). V ta namen so občine doslej namenjale za to področje od 40 do 45 mio eurov letno. V primerni porabi pa so bila že zajeta sredstva tudi za zdravstvene preglede, zavarovanja reševalcev, usposabljanje, refundacije plač in druge namene. Zakonske spremembe bodo vplivale v zelo omejenem obsegu na posamezno občino v kateri bi bilo v posameznem letu več refundacij plač oziroma občino v kateri bi prišlo do poškodb reševalcev v večjem številu. Na drugi strani pa se občinam stroški zmanjšujejo za stroške zdravstvenih pregledov operativnih gasilcev, ki uporabljajo izolirne dihalne aparate, ki jih bo z letom 2011 prevzela Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Ni pa mogoče že vnaprej oceniti koliko bo potrebnih vpoklicev v občinah k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ob dejanskih nesrečah, ker ne gre za področje, ki ga je možno na črtovati vnaprej. Zato ni mogoče predpostaviti, da se bodo stroški občin na račun refundacij povečevali ali zmanjševali.

Zakon nima vpliva na druga javna finančna in druga sredstva.

4. Zagotovitev sredstev za izvajanje zakona v državnem proračunu

Sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v sprejetih proračunih za leto 2010 in 2011 pri Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo. V letu 2010 je ocenjena višina potrebnih sredstev glede na čas sprejema zakona okoli 4.000 eurov, v letu 2010 pa 209.7000 eurov. Sredstva so zagotovljena v proračunskih postavkah 4925, 6278, 5887 in 4791, vse pri proračunskemu uporabniku 1912 – Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Sredstev za dodatna zavarovanja reševalcev (gasilcev) oziroma prevzem stroškov zdravstvenih pregledov udeležencev programov usposabljanja za zahtevne reševalne naloge, kot so uporaba izolirnih dihalnih aparatov, v letu 2010 glede na sprejeti proračun in še dodatni rebalans, ki je v pripravi, ni mogoče zagotoviti. Zato se uveljavitev teh nalog z zakonom predvideva v letu 2011.

5. Primerjalno pravna ureditev v drugih pravnih sistemih

5.1 Ureditev v primerljivih državah

Avstrija

Prostovoljni gasilec (velja tudi za gorske reševalce in druge prostovoljce) lahko zapusti delovno mesto samo, če mu to delodajalec dovoli. Nekateri delodajalci dovolijo prostovoljcu, da zapusti delovno mesto (brez nadomestila stroškov), vendar mora v vseh primerih koristiti dopust. Na podlagi ukaza, lahko neka skupina izkoristi izredni dopust za sodelovanje v intervencijah in za usposabljanje na tem področju, in sicer največ pet dni na leto. Delavci morajo svoje nadrejene o tem vnaprej obvestiti, pri čemer med predvideno odsotnostjo pri opravljanju svojega dela ne smejo biti zadolženi za opravljanje kakšne nujne naloge. Splošnega predpisa, ki bi urejal pravice delavcev, ki delujejo kot prostovoljci ni, obstajajo pa različne ureditve na deželni ravni. V deželi Burgenland lahko javni uslužbenec (delavec) koristi deset dni/letno za prostovoljno delo. Druge dežele nimajo takšnih inštrumentov.

Nadomestila s strani javnega organa niso predvidena (nimajo ustreznih inštrumentov). Izguba zaslužka se ne nadomesti. Pravno urejen sistem za povrnitev nadomestil delodajalcu ne obstaja. Posamezni zakoni, ki obravnavajo področje gasilstva (deželni zakoni) določajo, v utemeljenih primerih, nadomestilo prihodka, ki ga zagotovijo občine.

Prostovoljni gasilci so pri opravljanju gasilske službe nezgodno zavarovani skladno s Splošnim zakonom o socialnem zavarovanju (ASVG). Poleg tega obstajajo tudi pogodbena

zavarovalniška razmerja (zdravstvena in nezgodna zavarovanja), ki jih sklepajo prostovoljno gasilstvo, občine ali deželna gasilska društva. Prostovoljni gorski reševalci so zavarovani za primer poškodb med usposabljanjem in intervencijami. Zavaruje jih njihova organizacija, ki plača zavarovalniško premijo. Člani AMRS sklenejo nezgodno zavarovanje in zavarovanje odgovornosti.

Stroške za plače prevzame delodajalec (skladno z 2. členom Zakona o plačevanju nadomestil) v prvih 6 do 12 tednov bolniške odsotnosti (glede na delovno dobo) v celoti in polovico v naslednjih 4 tednih. Če delodajalec zaposluje manj kot 51 delavcev, mu Splošna nezgodna zavarovalnica (AUVA) krije le 50 % nadomestil za plače zaradi bolniških odsotnosti (odstavek 53b, ASVG). Pri daljših bolniških odsotnostih se delodajalcu neposredno (oz. delno na podlagi 141. člena ASVG) nadomesti izpad osebnega dohodka iz zakonsko določene zdravstvene zavarovalnice v obliki izplačil za bolniško, in sicer za do 52 tednov bolniške odsotnosti.

Načeloma je vzdrževanje gasilstva v pristojnosti občin. K temu sodijo tudi stroški izobraževanja in zdravniški pregledi. Vendar v praksi stroške prevzamejo gasilske službe same. Če poteka izobraževanje v deželnih gasilskih šolah, se to krije s strani nosilcev izobraževanja. Nosilci izobraževanja v deželnih gasilskih šolah so večinoma deželna gasilska društva ali, izjemoma deželne vlade.

Gorska reševalna služba Koroške krije vse stroške usposabljanja, zavarovanja in zdravstvenih pregledov prostovoljnih gorskih reševalcev. Ker zanjo velja Zakon o podpori koroškim reševalnim službam, jo podpira regionalna vlada Koroške z letnimi prispevki.

Madžarska

Skladno z nacionalno zakonodajo so lahko prostovoljni gasilci, ki sodelujejo v prostovoljnih gasilskih brigadah, pripadniki s polnim delovnim časom ali občasno vpoklicani pripadniki. Delodajalec pripadnikov s polnim delovnim časom je javni organ (lokalna raven). Te prostovoljce o vpoklicu na intervencijo lahko obvesti tudi delodajalec. Občasno vpoklicane pripadnike, če delajo na različnih delovnih mestih, se lahko vpokliče in uporabi samo, če delodajalec s tem soglaša.

Delodajalec ne prejme nikakršnih nadomestil za plače zaposlenih, ki so gasilci, v primeru njihove odsotnosti zaradi delovanja pri gasilcih. Nihče ne povrne delodajalcu izgube pri zaslužku zaradi odsotnosti zaposlenih, ki so gasilci.

V skladu z Zakonom o varstvu proti požarom, mora operater prostovoljne gasilske brigade obvezno skleniti življenjsko in nezgodno zavarovanje za vse člane gasilske brigade v pripravljenosti in za delovanje osebja pri opravljanju svojih nalog (gašenje požarov, reševanje, usposabljanje in nadaljnje usposabljanje). Stroške za ta zavarovanja nadomesti Ministrstvo za lokalno samoupravo (Vladna uredba, št. 117/1996. (VII. 24.), 1. in 2. člen, točka c ter 4. člen, točke a – c). Izguba zaslužka prostovoljnega gasilca, ki je bil poškodovan v intervenciji, med usposabljanjem ali pri opravljanju drugih uradnih dejavnosti, se nadomesti iz življenjskega in nezgodnega zavarovanja ali iz zdravstvenega zavarovanja.

Ključni člani prostovoljnih gasilskih brigad so skladno z vladno odredbo št. 256/2008 (X. 21), kot npr. vodja skupine, namestnik glavnega gasilskega častnika, glavni gasilski častnik, oproščeni plačila pristojbin za izobraževanje in usposabljanje v specializirani gasilski šoli ministrstva, ki je pristojno za to področje. Razne stroške za usposabljanje članov prostovoljnih gasilskih brigad krije ministrstvo, ki ga vodi minister, pristojen za ravnanje v primeru nesreč. Stroški usposabljanja podrejenih gasilcev prostovoljnih gasilskih brigade, krije izobraževalna ustanova ali slušatelj sam. Skladno s prvim odstavkom, 6. člen vladne uredbe št. 256/2008. (X. 21.) glede pogojev ustanovitve in delovanja ter nalog prostovoljne gasilske brigade se prostovoljni gasilec vsako leto udeleži preizkusa usposobljenosti in zdravniškega pregleda. Te stroške krije prostovoljna gasilska brigada. Stroške drugih

pregledov krije bodisi gasilec sam ali se krijejo iz zdravstvenega zavarovanja.

Nemčija

Prostovoljni reševalci THW (Organizacija za civilno zaščito ter zaščito pred naravnimi in drugimi nesrečami) lahko zapustijo delovno mesto zaradi intervencije ali usposabljanja, ampak le po uradnem vpoklicu (za prvo intervencijo zadostuje, če je vpoklic potekal po telefonu). Prostovoljci THW morajo delodajalca o svojem sodelovanju z omenjeno organizacijo čim prej obvestiti oziroma ga obvestijo po sklenitvi pogodbe o zaposlitvi. THW zahteva, da se prostovoljci s svojimi delodajalci o sodelovanju z omenjeno organizacijo sporazumno dogovorijo. Usposabljanje je treba čim prej napovedati in se o tem z delodajalcem dogovoriti. THW se zaveda, da prostovoljci ne morejo sodelovati v nekaterih primerih, ker za to nimajo soglasja svojih delodajalcev. Delodajalci morajo prostovoljcem dovoliti, da zapustijo delovna mesta za potrebe THW. Skladno z zakonodajo ima THW pravico, da vpokliče prostovoljce, vendar na splošno ne uporablja te možnosti.

Delodajalcu pripada nadomestilo za izplačilo plač v obdobju, v katerem se je prostovoljec udeležil intervencije THW, in sicer za pogodbeni delovni čas. Delodajalec mora zagotoviti dokazila za plače, ki jih je izplačal prostovoljcu. Prav tako pripada delodajalcu nadomestilo za čas, v katerem je prostovoljec sodeloval v intervencijah in ni mogel zanj delati. Čas vpoklica vključuje tudi čas za počitek, ki je odvisen od dejanskega trajanja vpoklica (npr. 2 , 4 ali 6 ur itd.). Ta počitek spada tudi v čas, ki ga je treba nadomestiti.

Delodajalec ne more zahtevati nadomestila za morebitno izgubo zaslužka. Vendar lahko prostovoljec zahteva nadomestilo izgubljenega zaslužka, če je samozaposlen. V tem primeru lahko zahteva fiksn znesek v višini 15 eurov na uro za največ 10 ur na dan za obdobje napotitve ali, če zagotovi davčno potrdilo o plači, ki dokazuje njegov dejanski prihodek.

Za gasilce pa veljajo deželni zakoni, zato se nadomestila izplačujejo iz sredstev, ki jih zagotavlja deželni proračun. Organizacija THW je v pristojnosti zvezne države in se tudi nadomestila v tem primeru izplačujejo iz zveznega proračuna.

Prostovoljci so zavarovani za primer poškodb ali smrti in izgube ali poškodb nekaterih potrebnih osebnih predmetov, kot na primer očala. V nemških deželah in v vladi se uporablja načelo samozavarovanja. Prostovoljci niso zavarovani pri določeni zasebni zavarovalnici, ampak pri državi ali vladi. Predpisi o zavarovanju prostovoljcev v THW so podobni tistim, ki veljajo za nemške javne uslužbenke.

V primeru bolezni mora delodajalec plačati stroške nadomestil za svoje delavce, in sicer do 42 delovnih dni (6 tednov). Če je delavec po tem obdobju še na bolniški, se dodatni stroški krijejo iz fonda obveznega zdravstvenega zavarovanja. Če je bil prostovoljec poškodovan med usposabljanjem ali v intervenciji, lahko delodajalec od THW zahteva nadomestilo za bolniško odsotnost delavca do 42 delovnih dni. To ne velja, če delavec ni obvezno zavarovan, ampak zasebno, kot npr. samozaposleni prostovoljci. V tem primeru so plačila odvisna od pogojev posameznih pogodb o zdravstvenem zavarovanju, vendar so omejena.

Stroški usposabljanja, zdravstvenih pregledov itd. krije organizacija, s katero prostovoljci sodelujejo. Usposabljanje in zdravniške preglede določi omenjena organizacija glede na potrebe.

5.2 Prilagojenost pravne ureditve pravnemu redu EU

Vsebina, ki jo ureja zakon, ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU. Ker pa izhajajo posamezne rešitve iz delovno pravne zakonodaje (Zakon o delovnih razmerjih), pa so tudi rešitve v zvezi s statusom prostovoljnih reševalcev zlasti v tistih državah, ki jih povezuje zgodovinski in drugi razvoj, podobne in med seboj primerljive.

6. Druge posledice, ki jih bo imel predlog zakona

Predlog zakona ne bo zahteval dodatnih administrativnih postopkov ali administrativnih bremen, saj se bodo v postopku uveljavljanja refundacij nadomestil plač in drugih povračil uporabljali obstoječi postopki. Enaki oziroma isti kot doslej bodo tudi organi, ki sodelujejo v teh postopkih na lokalni ali državni ravni. Za izvajanje zakona ne bodo potrebni niti dodatni kadri, niti spreminjanje organizacije obstoječih organov. Obveznosti delodajalcev so povečane le v obsegu, kolikor je potreben za navedbo višine izplačil, ki jih izplačajo svojim zaposlenim zaradi njihove odsotnosti zaradi opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči oziroma v času začasne nezmožnosti za delo zaradi poškodbe ali bolezni, ki so jih utrpeli zaposleni pri teh nalogah.

Zakon natančneje določa katere nevladne organizacije opravljajo humanitarno dejavnost in delujejo v javnem interesu na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Zato se bo zmanjšalo tudi število administrativnih postopkov, v katerih je treba ugotavljati ali je delovanje določene nevladne organizacije na obravnavanem področju v javnem interesu.

Zakon bo neposredno in pozitivno vplival na odnos delodajalcev do odsotnosti z dela zaradi usposabljanja ali opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči pri njih zaposlenih delavcev, ki so pripadniki Civilne zaščite, prostovoljni gasilci, gorski ali jamarski reševalci oziroma drugi prostovoljni reševalci v enotah, službah in drugih operativnih sestavah za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih organizirajo na ravni občin, nekatere pa tudi na ravni države. Med njimi so najpomembnejše prostovoljne gasilske enote, ki opravljajo javno gasilsko službo skupaj s poklicnimi gasilci v vseh, razen v eni občini. Zakon odpravlja dvome glede višine povračila nadomestil plač zaradi odsotnosti z dela pri delodajalcih. Na novo zakon daje delodajalcem pravico do povračila dela izgubljenega dohodka zaradi odsotnosti z dela pripadnika Civilne zaščite oziroma prostovoljnega reševalca. Na novo imajo delodajalci tudi pravico do refundacije nadomestila plače, ki so ga izplačali zaposlenemu med začasno nezmožnostjo za delo do 30 delovnih dni v posameznem primeru oziroma največ do 120 delovnih dni v posameznem koledarskem letu. Zakon omogoča, da bodo ustanovitelji reševalnih služb, enot in drugih operativnih sestav v določenem obsegu usklajevali z delodajalci tudi letne načrte usposabljanja pri njih zaposlenih reševalcev in na ta način ublažili težave, ki nastajajo v poslovnih procesih pri delodajalcih zaradi odsotnosti njihovih zaposlenih.

Predlagana zakonska ureditev bo še posebej pozitivno prispevala k urejanju odnosov med delodajalci in reševalci v tistih primerih, ko delodajalci zaposlujejo majhno število delavcev, med katerimi so tudi reševalci. To še posebej velja za območja na katerih je veliko število intervencij v določenem časovnem obdobju, ki je pogojeno z večjo ogroženostjo zaradi naravnih in drugih nesreč (npr. povečana ogroženost zaradi požarov v naravnem okolju v sušnih obdobjih bistveno vpliva na povečano število požarov in s tem gasilskih intervencij).

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 95/07 – ZSPJS – H) se v prvem odstavku 19.a člena na koncu doda besedilo, ki se glasi:

»Pogodbo o službi v Civilni zaščiti se lahko sklene s pripadnikom Civilne zaščite, ki ni bil pravnomočno obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali ni bil obsojen na nepogojno kazen zavora v trajanju več kot šest mesecev oziroma zoper katerega ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.«.

2. člen

V 21. členu se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Prostovoljna gasilska društva in njihove zveze, postaje gorske reševalne službe in njihova zveza, jamarska društva in njihova zveza, potapljaška društva in njihova zveza, kinološka društva in njihova zveza, društva vodnikov reševalnih psov in njihova zveza, taborniška in skavtska društva in njihove zveze, Rdeči križ Slovenije in območna združenja, radioamaterska društva in njihova zveza, Planinska zveza Slovenije in določena planinska društva, Združenje slovenskih poklicnih gasilcev in druga društva, ki v skladu s prvim odstavkom tega člena organizirajo enote, službe in druge operativne sestave za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči ali izvajajo druge naloge v skladu s tem zakonom, opravljajo humanitarno dejavnost in delujejo v javnem interesu. Za nevladne organizacije, ki s tem členom niso zajete, opravljajo pa določene naloge zaščite, reševanja in pomoči v

skladu z načrti zaščite in reševanja, delovanje v javnem interesu ugotavlja Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje po tem zakonu in predpisih o društvih.«.

3. člen

V 23. členu se za tretjo alinejo doda nova četrta alineja, ki se glasi:

»- zaradi vročitve ali vrnitve opreme in sredstev, ki jih je prejel kot pripadnik Civilne zaščite;«.

Dosedanja četrta alineja postane peta alineja.

4. člen

V 27. členu se v drugem odstavku na koncu doda besedilo:

»Delodajalec zahteva povračilo nadomestila plače z vsemi prispevki in davki, ki bremenijo plačo, od pristojnega državnega organa oziroma organa lokalne skupnosti, ki je pripadnika oziroma državljana pozval k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči, po postopku določenem v predpisu iz prejšnjega odstavka.«.

Dodata se nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Delodajalec lahko poleg nadomestila plače in pripadajočih prispevkov ter davkov, od pristojnega državnega organa oziroma organa lokalne skupnosti, ki je pripadnika Civilne zaščite oziroma državljana, ki v skladu s tem zakonom prostovoljno sodeluje pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči, pozval k opravljanju teh nalog, zahteva tudi povračilo izpada dohodka v višini 20 odstotkov nadomestila plače vključno s pripadajočimi prispevki in davki, ki ga je izplačal za čas odsotnosti pripadnika ali državljana z dela. Pripadniku Civilne zaščite oziroma državljanu, ki je opravljal samostojno dejavnost, se nadomestilo izpada dohodka v višini 20 odstotkov obračuna od nadomestila izgubljenega zaslužka do katerega je upravičen zaradi opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči.

(6) Državni organ ali organ lokalne skupnosti lahko za pripadnike Civilne zaščite oziroma državljane, ki v skladu s tem zakonom prostovoljno sodelujejo pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči v enotah, službah in drugih operativnih sestavah iz njegove pristojnosti, izdela letni program njihovega usposabljanja za zaščito in reševanje, z njim seznanjeni njihove delodajalce in program po potrebi z delodajalci tudi uskladi.«.

5. člen

V 28. členu se v prvem odstavku besedilo spremeni tako, da se glasi:

»(1) Poškodba ali bolezen, ki nastane med opravljanjem nalog, usposabljanjem v Civilni zaščiti ali v drugih reševalnih enotah, službah in drugih operativnih sestavah, ki jih organizirajo nevladne organizacije v skladu s tem zakonom ali med izvrševanjem materialne dolžnosti v Civilni zaščiti, se šteje kot poškodba pri delu ali poklicna bolezen, za katero je državljan zavarovan po predpisih o zdravstvenem, pokojninskem in invalidskem zavarovanju.«.

Dodata se nova sedmi in osmi odstavek, ki se glasita:

»(7) Delodajalec pri katerem je zaposlen pripadnik Civilne zaščite oziroma državljan, ki se je poškodoval ali zbolel pri opravljanju nalog iz prvega odstavka tega člena, ima pravico do

povračila nadomestila plače do 30 delovnih dni za čas nezmožnosti za delo zaradi bolezni ali poškodbe v posameznem primeru oziroma do največ 120 delovnih dni v koledarskem letu, v breme pristojnega državnega organa oziroma organa lokalne skupnosti, ki je pripadnika ali državljana pozval na usposabljanje ali k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči. Delodajalec lahko zahteva povračilo nadomestila plače le v višini kot ga je dejansko izplačal pripadniku Civilne zaščite ali državljanu med njegovo začasno nezmožnostjo za delo.

(8) Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje posebej zavaruje za primer smrti, trajne izgube splošne delovne zmožnosti in prehodne nezmožnosti za delo, pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči oziroma med vajami, šolanjem ali usposabljanjem, pripadnike Civilne zaščite v organih, enotah in službah Civilne zaščite, pogodbene pripadnike Civilne zaščite ter druge pogodbene izvajalce nalog zaščite in reševanja oziroma državljane, ki prostovoljno sodelujejo pri zaščiti in reševanju v reševalnih enotah, službah in drugih operativnih sestavah, ki so v državni pristojnosti. Zavarujejo se tudi udeleženci usposabljanj, posvetov, seminarjev in strokovnih srečanj, ki jih organizira Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje oziroma osebe, ki opravljajo izpit, preizkus usposobljenosti ali znanja s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter člani izpitnih komisij, ki te izpite ali preizkuse izvajajo ter predsedniki in člani državne in regijskih komisij za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje posebej zavaruje tudi določeno število operativnih gasilcev in drugih reševalcev, ki jih je mogoče na podlagi državnih in regijskih načrtov zaščite in reševanja oziroma po odločitvi pristojnih organov v skladu s tem zakonom napotiti z neogroženih območij države na območje, ki ga je prizadela naravna ali druga nesreča. Državljanke, ki prostovoljno opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči v reševalnih službah, ki delujejo kot javne službe za zaščito, reševanje in pomoč na območju celotne države, zavarujejo nevladne organizacije, ki jih organizirajo, sredstva za zavarovanje pa se zagotavljajo v letnih pogodbah o sofinanciranju dejavnosti takih organizacij. Določba tega odstavka se upošteva tudi pri zavarovanju pripadnikov Civilne zaščite in državljanov, ki prostovoljno sodelujejo pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči v lokalnih skupnostih.«.

6. člen

V 32. členu se v prvem odstavku za prvo alinejo doda nova druga alineja, ki se glasi:

»- o kandidatih za pogodbene pripadnike Civilne zaščite in o pogodbenih pripadnikih Civilne zaščite poleg podatkov iz prejšnje alineje tudi podatke, da niso bili pravnomočno obsojeni zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali na nepogojno zaporno kazen več kot šest mesecev oziroma, da zoper njih ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti;«.

Dosedanja druga alineja, postane tretja alineja.

7. člen

V 46. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Načrti zaščite in reševanja morajo biti izdelani v skladu s predpisi.«.

Dosedanji četrti in peti odstavek postaneta peti in šesti odstavek.

8. člen

V 102. členu se v prvem odstavku na koncu besedila pika nadomesti s podpičjem in doda

nova trinajsta alineja, ki se glasi:

»- določa smernice in daje mnenja za upoštevanje ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč ter zaščitnih ukrepov pri načrtovanju prostorskega urejanja, posegov v prostor in prostorskega razvoja v državnih, medobčinskih in občinskih prostorskih aktih z namenom, da se prepreči ali zmanjša posledice naravnih in drugih nesreč oziroma omogoči izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah.«.

9. člen

V 105. členu se v osmem odstavku črta drugi stavek.

10. člen

V 114. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Minister lahko določi v programih usposabljanja za posebej zahtevne reševalne naloge, kot so gasilske operativne naloge pri katerih se uporablja izolirne dihalne aparate, tehnično potapljanje in druge, da je sestavni del programa usposabljanja tudi preverjanje izpolnjevanja psihofizičnih in zdravstvenih pogojev, predpisanih za reševalce, ki te naloge opravljajo. Stroške zdravstvenih pregledov in druge stroške za izvedbo teh programov, krije Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, če je organizator in izvajalec teh programov izobraževalni center oziroma se stroški krijejo na način, določen s programom. Minister tudi v drugih programih izobraževanja in usposabljanja, ki jih izvaja izobraževalni center oziroma drugi izvajalci, določi kdo nosi stroške izvedbe programov.«.

Dosedanja četrti in peti odstavek postaneta peti in šesti odstavek.

11. člen

V 119. členu se v prvem odstavku napovedni stavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Z globo od 1.300 do 14.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, za prekršek:«.

Za 9. točko se doda nova 9.a točka, ki se glasi:

»9.a če ne izdelava načrtov zaščite in reševanja oziroma če načrti zaščite in reševanja niso izdelani v skladu s predpisi (četrti odstavek 46. člena);«.

Črta se 15. točka.

V drugem odstavku se besedilo spremeni tako, da se glasi:

»(2) Z globo najmanj 600 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.«.

12. člen

V 119.a členu se besedilo »300.000 do 3.000.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »1.300 do 14.000 eurov«.

13. člen

V 120. členu se besedilo »200.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »1.000 eurov«.

Za 2. točko se doda nova 2.a točka, ki se glasi:

»2.a če pristojni državni ali občinski organ ne izdela načrtov zaščite in reševanja v skladu s predpisi (četrti odstavek 46. člena);«.

14. člen

V 121. členu se v prvem odstavku besedilo »100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »500 eurov«.

V drugem odstavku se besedilo »200.000 do 300.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »1.000 do 3.000 eurov«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

15. člen

Uredbo o nadomestilu plače in povračilih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (Uradni list RS, št. 48/99 in 113/07) je treba uskladiti s tem zakonom v treh mesecih po njegovi uveljavitvi.

16. člen

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje zavaruje operativne prostovoljne gasilce in druge reševalce, ki jih je mogoče na podlagi državnih in regijskih načrtov zaščite in reševanja napotiti z manj ogroženih območij na območje, ki ga je prizadela nesreča ter prevzame stroške zdravstvenih pregledov pri izvajanju programov usposabljanja za posebej zahtevne reševalne naloge v skladu z 10. členom tega zakona, s 1. 1. 2011.

17. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Pogoje za sklepanje pogodb o službi s pripadniki Civilne zaščite, ki jih ureja 19.a člen, se dopolnjuje z dodatnim pogojem za sklenitev take pogodbe. Pogodbo o službi v Civilni zaščiti lahko sklene pripadnik, ki ni bil pravnomočno obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in da ni bil obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev ali zoper njega ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Gre za pogoje, ki so enaki pogojem, predpisanim za javne uslužbence. Razlog za takšno ureditev je dejstvo, da pripadniku, ki je pozvan k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči delovno razmerje miruje, pripadnik pa je v tem času zaposlen pri organu, ki je ustanovitelj enote, službe ali druge operativne sestave za katero je pripadnik sklenil pogodbo. Če gre za enote, službe in druge operativne sestave, ki so v pristojnosti države, je pripadnik v času opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči zaposlen v Upravi Republike Slovenije za zaščito, reševanje in pomoč (21. člen in drugi Uredbe o službi v Civilni zaščiti, Uradni list RS, št. 1/008 in 99/08). Zato morajo biti za pogodbene pripadnike določeni enaki pogoji kot so za javne uslužbence na področju zaš

čite in reševanja. Za to kategorijo javnih uslužbencev pa se uporabljajo splošni predpisi o javnih uslužbencih, ki določajo tudi navedene pogoje glede nekaznovanosti.

K 2. členu

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami je doslej le za nekatere nevladne organizacije, ki organizirajo enote, službe in druge operativne sestave za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči določal, da delujejo v javnem interesu in da je njihova dejavnost humanitarne narave. To so zlasti tiste nevladne organizacije, ki organizirajo reševalne službe, ki delujejo kot javne službe na ravni države (gorska, jamarska, podvodna reševalna služba). Po 7. členu Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami so dejavnosti Civilne zaščite in vse druge dejavnosti varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami humanitarne in ne vojaške narave. Zato je tudi dejavnost nevladnih organizacij, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, humanitarne narave. Delovanje v javnem interesu je z Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07 in 54/09) še dodatno razdelano. Kljub temu pa so še primeri, ko je treba ugotavljati ali posamezna nevladna organizacija deluje v javnem interesu na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Po Zakonu o društvih (Uradni list RS, št. 61/06 in 58/09) se lahko s posebnim zakonom podrobneje opredeli področje delovanja oziroma dejavnosti, ki so v javnem interesu in določijo tudi posebni pogoji za pridobitev takega statusa. Taki posebni zakoni so Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, Zakon o gasilstvu in drugi. Glede na večletno razvijanje in dopolnjevanje organiziranosti sil za zaščito in reševanje so v skladu z načrti zaščite in reševanja ter merili, ki jih na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami določa vlada, večinoma znane in določene nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. V izogib dvomom oziroma dodatnim upravnim postopkom, v katerih se takšen status nevladnih organizacij ugotavlja, so z dopolnitvijo 21. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami te nevladne organizacije primeroma našteje tako, da je zajetih večina nevladnih organizacij in njihovih zvez, ki so na organiziran način vključene v varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami na lokalni ali državni ravni.

K 3. členu

Določba 23. člena se razširja s primeri v katerih je mogoč vpoklic pripadnika Civilne zaščite, ki se smiselno uporablja tudi za reševalce, ki prostovoljno sodelujejo pri zaščiti in reševanju. Poleg vpoklica zaradi razporeditve, usposabljanja, vaj in opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči, je pripadnik lahko vpoklican tudi zaradi vročitve ali vrnitve opreme in sredstev, ki jih je sprejel kot pripadnik. Pripadniki oziroma reševalci posameznih enot, služb in drugih operativnih sestav se opremljajo z različno osebno zaščitno in drugo opremo in zato je treba urediti tudi možnost vpoklica tako pri vročanju te opreme, kot tudi vračilu ali zamenjavi.

K 4. členu

Z dopolnitvijo drugega odstavka 27. člena osnovnega zakona se jasno določa, da delodajalec lahko zahteva povračilo nadomestila plače z vsemi prispevki in davki, ki bremenijo plačo (bruto, bruto), ki ga je izplačal zaposlenemu, ki je bil pozvan k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči. Ta princip je sicer razviden tudi iz Uredbe o nadomestilu plače in povračilih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (Uradni list RS, št. 48/99 in 113/07), vendar se v praksi še pojavljajo dvomi in nejasnosti pri uveljavljanju refundacij izplačanih nadomestil plače zaradi odsotnosti z dela različnih reševalcev. Zato je smiselno zakon v tem delu dopolniti.

Z novim petim odstavkom 27. člena se kot posebno nadomestilo delodajalcu za delno pokritje izpada dohodka, ki ga je utrpel zaradi odsotnosti z dela pripadnika Civilne zaščite

oziroma drugega reševalca, ki je pri njem zaposlen. Ta pravica je nova. Določena je v višini 20 odstotkov nadomestila plače, ki ga je delodajalec izplačal z dela odsotnemu pripadniku oziroma reševalcu. Pri izračunu izpada dohodka se upoštevajo tudi prispevki in davki plačani glede na višino nadomestila plače. Problem odsotnosti z dela pripadnikov Civilne zaštite oziroma državljanov, ki prostovoljno opravljajo naloge zaštite in reševanja, zaradi usposabljanja oziroma sodelovanja na intervencijah z opravljanjem nalog zaštite, reševanja in pomoči, je pereč še posebej, če gre za večdnevne odsotnosti oziroma, če gre za delodajalce, ki imajo majhno število zaposlenih. Razširitev pravic delodajalca tako, da bo lahko uveljavljal tudi delno nadomestilo izpada dohodka, naj bi preprečevala, da bi delodajalci omejevali izhode zaposlenim na opravljanje nalog zaštite, reševanja in pomoči ob pozivu pristojnih organov. Celoten sistem je že sedaj naravnan tako, da je odsotnost z dela prej izjema kot pa pravilo, vendar je v nekaterih primerih treba zagotoviti potrebno število reševalcev oziroma določene vrste reševalcev, da bi se lahko uspešno interveniralo ob nesreči. Vsekakor pa bi bilo treba ta ukrep še nadgraditi z ustreznimi rešitvami v davčnih predpisih oziroma predpisih, ki urejajo zavarovalništvo, da bi bili delodajalci stimulirani, če zaposlujejo reševalce.

V novem šestem odstavku je predvidena tudi možnost, da državni organ ali organ lokalne skupnosti za pripadnike Civilne zaštite oziroma državljanke, ki prostovoljno sodelujejo pri opravljanju zaštite, reševanja in pomoči v enotah, službah in drugih operativnih sestavah iz njegove pristojnosti, izdela letni program njihovega usposabljanja za zaščito in reševanje, z njim seznaniti njihove delodajalce in program po potrebi z delodajalci tudi uskladi. Določba ni zavezujoča za vse sestave in vse občine zaradi raznovrstnosti enot, števila pripadnikov oziroma reševalcev, omogoča pa, da se pri izvajanju usposabljanja zmanjša odsotnost z dela oziroma, da delodajalci lahko pravočasno načrtujejo kdaj bodo pri njih zaposleni pripadniki ali reševalci odsotni z dela.

K 5. členu

Z dopolnitvijo 28. člena osnovnega zakona, ki ureja varstvo pri izvrševanju dolžnosti oziroma nalog zaštite, reševanja in pomoči, se celovito in v enakem obsegu ureja pravice, ki jih imajo pripadniki Civilne zaštite oziroma državljanke, ki prostovoljno sodelujejo v enotah, službah in drugih operativnih sestavah za zaščito, reševanje in pomoč za primer, če utrpijo poškodbo ali bolezen med opravljanjem teh nalog (prvi odstavek 28. člena).

V zvezi s poškodbo ali boleznijo, ki nastane med opravljanjem nalog zaštite in reševanja, se v predlogu zakona delodajalcem priznava tudi pravica do povračila nadomestila plače med začasno nezmožnostjo za delo reševalca oziroma do 30 delovnih dni v posameznem primeru oziroma največ do 120 delovnih dni v koledarskem letu. Delodajalec je bil doslej v skladu s 170. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02 in 103/07) dolžan omogočiti opravičeno odsotnost pripadnika Civilne zaštite oziroma prostovoljnega reševalca z dela na poziv pristojnega organa. Imel je pravico do povračila nadomestila plače, ki jo je izplačal zaposlenemu med njegovo odsotnostjo, ni pa imel pravice do povračila tudi nadomestila plače, ki ga je dolžan zaposlenemu izplačati v skladu s 137. členom Zakona o delovnih razmerjih v času začasne nezmožnosti za delo, če se je zaposleni pri opravljanju nalog zaštite, reševanja in pomoči poškodoval ali zbolel. Z novim sedmim odstavkom 28. člena zakona pa se ureja tudi ta vrsta povračila v korist delodajalca. Gre za ukrep, ki ustrezneje ureja odnos med delodajalcem in zaposlenim, ki kot pripadnik Civilne zaštite ali prostovoljni reševalec sodeluje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

V novem osmem odstavku 28. člena pa se na enem mestu ureja posebno zavarovanje za primer smrti, trajne izgube splošne delovne zmožnosti in prehodne nezmožnosti za delo pri opravljanju nalog zaštite, reševanja in pomoči. Doslej je bila ta pravica urejena v 86.a členu in osmem odstavku 105. člena zakona, vendar le kot splošna določba. Za prostovoljne gasilce pa je bila ta pravica urejena v Zakonu o gasilstvu. Kot nova skupina reševalcev, ki jo je treba posebej zavarovati za navedene primere, se navaja določeno število operativnih

zlasti prostovoljnih gasilcev in drugih reševalcev, ki jih je v skladu z državnimi načrti zaščite in reševanja ali odločitvami pristojnih organov možno napotiti na območje, ki ga je prizadela nesreča, z manj ogroženih območij. Gre za primere, ko zlasti pri nesrečah velikega obsega ali z obsežnimi posledicami, lokalnim silam za zaščito, reševanje in pomoč, pomagajo predvsem gasilske enote, pa tudi drugi reševalci z drugih manj ogroženih oziroma neogroženih območij. Te rešitve so vključene tudi v načrte zaščite in reševanja. Konkretno pa jih omogočajo 84., 85. in 86. člen Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami v zvezi s 93., 95. in 96. členom, pa tudi 37., 40. in 41. člen v zvezi z 43. členom Zakona o gasilstvu.

K 6. členu

V skladu z dopolnitvijo 19.a člena (1. člen predloga zakona), s katero se določa nekaznovanost kot eden od pogojev za sklenitev pogodbe o službi v Civilni zaščiti, se dopolnjuje tudi pristojnosti upravnega organa, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, za zbiranje, obdelavo, uporabo in hrambo osebnih podatkov povezanih z izpolnjevanjem teh pogojev pri kandidatih za pogodbene pripadnike Civilne zaščite oziroma pri pogodbenih pripadnikih. Zato je treba dopolniti prvi odstavek 32. člena osnovnega zakona, ki ureja zbiranje in varstvo osebnih podatkov o različne kategorije reševalcev.

K 7. členu

Pri dosedANJI uporabi zakona v delu, ki ureja izdelavo načrtov zaščite in reševanja ter pri in špekcijskih pregledih so bili ugotovljeni številni primeri, ko so zavezanci sicer izdelali načrte, vendar v njih niso bili načrtovani ukrepi, naloge oziroma postopki, ki so predpisani ali z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ali z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 3/02, 17/02 – popravek, 17/06 in 76/09). Določbe o izdelavi načrtov so zato dopolnjene z obveznostjo, da morajo biti načrti zaščite in reševanja izdelani v skladu s predpisi, kar pomeni, da ni v prosti presoji zavezanca za izdelavo načrta kakšna bo vsebina načrta oziroma kaj bo v načrtu predvideno. Dopolnjena določba je tudi sankcionirana.

K 8. členu

Temeljne naloge Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje se dopolnjujejo z določanjem smernic in zaščitnih ukrepov pri pripravi prostorskih aktov za upoštevanje ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč ter za preprečevanje oziroma zmanjšanje njihovih posledic ter učinkovito izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje te smernice določa v skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO – 1B in 108/09). Pripravljajo pa se tudi nove zakonske rešitve o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, pri katerih bo prav tako sodelovala Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Podlaga za takšno rešitev predstavlja 60. člen Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki opredeljuje prostorske, urbanistične, gradbene in druge tehnične zaščitne ukrepe, pa tudi 22. in 49. člen Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo).

K 9. členu

V novem osmem odstavku 28. člena zakona (5. člen predloga zakona) je urejeno zavarovanje za primer smrti, trajne izgube splošne delovne zmožnosti in prehodne nezmožnosti za delo, pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči, za vse kategorije reševalcev oziroma upravičencev do zavarovanja. Zato splošna določba o zavarovanju v osmem odstavku 105. člena zakona ni več potrebna in se jo črta.

K 10. členu

Z dopolnitvijo 114. člena, ki ureja izobraževalne programe, se določa, da se v posameznih programih usposabljanja za posebej zahtevne reševalne naloge, za katere je predpisano tudi preverjanje izpolnjevanja psihofizičnih in zdravstvenih pogojev, zdravstveni pregled šteje kot sestavni del programa. Primeroma je našteto usposabljanje za tehnično potapljanje in usposabljanje za gasilske operativne naloge pri katerih se uporablja izolirne dihalne aparate. Stroške zdravstvenih pregledov, ki so del takih programov, krije Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, če je organizator in izvajalec takih programov Izobraževalni center za zaščito in reševanje. Usposabljanje gasilcev za opravljanje gasilskih nalog z uporabo izolirnih dihalnih aparatov se šteje za zahtevno in se izvaja v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu. Letno se te oblike usposabljanja udeleži okoli 1.000 gasilcev. Za te gasilce so predpisane tudi posebne psihofizične in zdravstvene zahteve, ki se jih ugotavlja po Pravilniku o ugotavljanju zdravstvene sposobnosti operativnih gasilcev (Uradni list RS, št. 65/07 in 80/08). Gasilec, ki te naloge opravlja, mora opraviti predpisan zdravstveni pregled vsako tretje leto. Po obstoječi ureditvi stroške zdravstvenih pregledov za prostovoljne operativne gasilce, ki so vključeni v opravljanje javne gasilske službe, zagotavljajo občine (11. člen Zakona o gasilstvu). V pogodbi o opravljanju javne gasilske službe, ki jo sklene pristojni občinski organ s prostovoljnimi gasilskimi društvi, bi se moralo med drugim določiti tudi sredstva, ki se zagotavljajo za zdravstvene preglede gasilcev, za zavarovanje za primer poškodbe pri delu ali poklicne bolezni in drugo. V praksi pri tem prihaja do odstopanj in operativni prostovoljni gasilci ne opravljajo zdravstvenih pregledov v predpisanih rokih, kar velja tudi za gasilce, ki so usposobljeni za uporabo izolirnih dihalnih aparatov. Zaradi neopravljenih zdravstvenih pregledov tudi dopolnilna usposabljanja gasilcev za uporabo izolirnih dihalnih aparatov, ne dosegajo svojega končnega cilja. Zato je predlagana rešitev, da stroške teh pregledov, ki so sestavni del dopolnilnega usposabljanja prostovoljnih gasilcev, prevzame Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Stroški teh zdravstvenih pregledov se gibljejo okoli 180 eurov na gasilca, kar bo skupaj zneslo okoli 180.000 eurov. Za toliko se bodo zmanjšale obveznosti tudi gasilskih organizacij oziroma občin, ki bi morale te stroške pokriti. Zakonska dopolnitev daje podlago, da se v posameznem programu izobraževanja oziroma usposabljanja uredi tudi način pokrivanja stroškov glede na vrsto programa, izvajalca in udeležence.

K 11. členu

Določba je usklajena z višino glob kot so uveljavljene v podobnih predpisih v zadnjih letih in globe so izražene v eurih, ki se ob zadnjem spreminjanju zakona še niso uporabljali v našem plačilnem sistemu.

Glede na dopolnitev 46. člena zakona (7. člen predloga zakona) je dodana nova 9.a točka, s katero se sankcionira kršitev dopolnjenega 46. člena. Črtana je 15. točka, ki se nanaša na 104. člen zakona, ki je prenehal veljati.

K 12. členu

Določba je usklajena z višino glob kot so uveljavljene v podobnih predpisih v zadnjih letih in globe so izražene v eurih, ki se ob zadnjem spreminjanju zakona še niso uporabljali v našem plačilnem sistemu.

K 13. členu

Določba je usklajena z višino globe kot je uveljavljena v podobnih predpisih v zadnjih letih in izražena v eurih, ki se ob zadnjem spreminjanju zakona še niso uporabljali v našem plačilnem sistemu.

Glede na spremembe v 46. členu zakona (7. člen predloga zakona), je dodana nova 2.a to

čka.

K 14. členu

Določba je usklajena z višino glob kot so uveljavljene v podobnih predpisih v zadnjih letih in globe so izražene v eurih, ki se ob zadnjem spreminjanju zakona še niso uporabljali v našem plačilnem sistemu.

K 15. členu

Postopek za uveljavljanje povračil nadomestila plače in povračilih drugih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči ureja Uredba o nadomestilu plače in povračilih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (Uradni list RS, št. 48/99 in 113/07). S to uredbo se bo uredilo tudi povračilo izpada dohodka (3. člen predloga zakona) in povračilo nadomestila plače izplačanega v času začasne nezmožnosti za delo zaradi poškodbe ali bolezni med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (4. člen predloga zakona). Zato bo treba uredbo uskladiti z zakonom v treh mesecih po njegovi uveljavitvi.

K 16. členu

Uveljavitev zakona bo povzročila povečanje izdatkov pri Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje in sicer za zavarovanje določenega števila operativnih gasilcev in drugih reševalcev, ki jih je mogoče na podlagi državnih in regijskih načrtov zaščite in reševanja ali odločitev pristojnega organa, napotiti na območje nesreče z manj ogroženih območij (5. člen predloga zakona), za okoli 17.900 eurov letno. Ta sredstva bo mogoče zagotoviti šele s prerazporeditvijo v okviru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje v letu 2011. Gre za dodatno zavarovanje okoli 400 gasilcev oziroma reševalcev. Glede na sprejete obveznosti teh sredstev ni mogoče zagotoviti že v letu 2010. Podobno velja za sredstva za zdravstvene preglede operativnih gasilcev, ki se jih usposablja za uporabo izolirnih dihalnih aparatov v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu (10. člen predloga zakona). Glede na dosedanje letno število udeležencev (okoli 1.000) in povprečno ceno zdravstvenega pregleda (180 eurov), bo treba s prerazporejanjem zlasti pa z zmanjševanjem določenih drugih oblik usposabljanja, zagotoviti okoli 180.000 eurov dodatnih sredstev. Tudi ta sredstva, pri čemer je treba predhodno izpeljati tudi postopek oddaje naročila za opravljanje zdravstvenih pregledov, bo mogoče zagotoviti v letu 2011. Zakon zato določa, da se tako dodatno nezgodno zavarovanje kot tudi pokrivanje stroškov zdravstvenih pregledov gasilcev, ki uporabljajo izolirne dihalne aparate, uveljavi s 1. 1. 2011.

K 17. členu

Predlog zakona določa običajni petnajstdnevni rok za njegovo uveljavitev.

IV. DOLOČBE ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

19.a člen
(pogodba o službi v Civilni zaščiti)

(1) S pripadniki Civilne zaščite, ki so razporejeni v enote, ki morajo vzdrževati stalno pripravljenost oziroma so namenjene za opravljanje specializiranih visoko strokovnih nalog, posebej nevarnih nalog ali za pomoč pri izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči na območju regij, države ali izven države pri nudenju pomoči drugim državam oziroma izvajanju mednarodnih obveznosti države, se lahko sklene pogodba o službi v Civilni zaščiti. Pogodba o službi v Civilni zaščiti se lahko sklene tudi za opravljanje določenih dolžnosti v organih vodenja ter drugih enotah in službah Civilne zaščite. Pogodba o službi v Civilni zaščiti se sklene neposredno, lahko pa tudi na podlagi predhodnega javnega razpisa organa, pristojnega za organiziranje določenega organa vodenja, enote ali službe Civilne zaščite. Pogodbe o službi v Civilni zaščiti praviloma ne morejo skleniti policisti in pripadniki Slovenske vojske.

(2) Pogodba o službi v Civilni zaščiti se lahko sklene za določen čas oziroma za toliko časa, kolikor je pripadnik Civilne zaščite razporejen v določen organ, enoto ali službo, praviloma pa najmanj za pet let. Pogodba o službi v Civilni zaščiti se lahko sklene tudi z državljanom, ki izpolnjuje predpisane pogoje za sodelovanje v Civilni zaščiti, za delovanje pri nudenju pomoči ob naravnih in drugih nesrečah v drugih državah oziroma pri izvajanju mednarodnih obveznosti države.

(3) Obstoječe delovno razmerje pripadnika Civilne zaščite, ki je sklenil pogodbo o službi v Civilni zaščiti in je bil pozvan ali napoten na opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči, v času opravljanja teh nalog miruje. Delodajalec je pripadnika Civilne zaščite dolžan po izteku pogodbe o službi v Civilni zaščiti oziroma prenehanju opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči vzeti nazaj na delo. Pripadnik Civilne zaščite se mora vrniti nazaj na delo najkasneje v petih dneh po izteku pogodbe o službi v Civilni zaščiti oziroma prenehanju opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči. Pogodba o službi v Civilni zaščiti je poseben način razporejanja in izvajanja državljske dolžnosti na področju zaščite in reševanja.

(4) V pogodbah o službi v Civilni zaščiti se določijo obveznosti pripadnika Civilne zaščite, zlasti v zvezi s pripravljenostjo, usposabljanjem, opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči, plačilom v času opravljanja teh nalog oziroma med usposabljanjem, plačilom za pripravljenost, prejemki ter drugimi pravicami in obveznostmi pripadnika, v višini in pod pogoji, ki jih določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada).

(5) Pripadnik Civilne zaščite, ki pogodbo o službi v Civilni zaščiti enostransko odpove pred iztekom roka, za katerega je bila sklenjena, vendar ne zaradi zdravstvenih razlogov, je dolžan vrniti prejeta plačila za pripravljenost in stroške usposabljanja v zadnjih 12 mesecih. Pogodbo o službi v Civilni zaščiti pred iztekom roka, za katerega je bila sklenjena, lahko prekine pristojni organ v primeru, če je bila enota, služba ali operativna sestava, za katero je bila sklenjena, ukinjena, če so bile naloge zaščite, reševanja in pomoči predčasno opravljene oziroma če pripadnik preneha izpolnjevati pogoje za službo v Civilni zaščiti.

(6) Pripadniku Civilne zaščite, ki pogodbo o službi v Civilni zaščiti odpove, vendar ne zaradi zdravstvenih razlogov, med naravno ali drugo nesrečo, med izrednim ali vojnim stanjem oziroma med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči v drugi državi, pogodba preneha z dnem vzpostavitve osnovnih pogojev za življenje oziroma z dnem prenehanja izrednega ali vojnega stanja oziroma z dnem vrnitve iz druge države po opravljenih nalogah zaščite, reševanja in pomoči. Če pripadnik Civilne zaščite neupravičeno preneha opravljati naloge zaščite, reševanja in pomoči pred iztekom pogodbe o službi v Civilni zaščiti, je dolžan vrniti prejeta plačila in stroške, določene v prejšnjem odstavku, v času dejanskega opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči pa ima pravico do ene tretjine plačila, dogovorjenega s pogodbo o službi v Civilni zaščiti.

(7) Plača pripadnika Civilne zaščite med izvajanjem pomoči ob naravnih in drugih nesrečah v drugih državah oziroma pri izvajanju drugih mednarodnih obveznosti države se določi s smiselno uporabo predpisov, ki veljajo za plače pripadnikov Slovenske vojske pri izvrševanju obveznosti v mirovnih operacijah.

(8) Določbe tega člena glede plačil, delovnega razmerja in drugih pravic se smiselno uporabljajo tudi za pripadnike Civilne zaščite, ki so vpoklicani v aktivno službo.

21. člen (pravice prostovoljcev)

(1) Državljanov, ki prostovoljno in nepoklicno opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči, organizirani v enote, službe in druge operative sestave društev in drugih nevladnih organizacij (gasilska društva, organizacije Rdečega križa, Gorska reševalna služba, jamarska društva, potapljaška društva, kinološka društva, taborniške in skavtske organizacije, klubi radioamaterjev in drugi) na podlagi načrtov zaščite in reševanja, se ne razporeja na dolžnosti v obrambi ali v Civilni zaščiti, če opravljajo v enotah, službah in drugih operativnih sestavah naloge, ki jih glede na predpisane pogoje in usposobljenost ne morejo opravljati drugi člani.

(2) Državljan iz prejšnjega odstavka imajo enake pravice in dolžnosti, kot jih imajo pripadniki Civilne zaščite, če ni z zakonom določeno drugače.

(3) Državljan iz prvega odstavka tega člena morajo izpolnjevati pogoje, ki so s tem zakonom določeni za sodelovanje v Civilni zaščiti.

(4) Enote, službe in druge operative sestave iz prvega odstavka tega člena opravljajo v vojnem stanju skupaj s Civilno zaščito naloge zaščite, reševanja in pomoči, katerih opravljanje je varovano z Ženevskimi konvencijami.

23. člen (vpoklic)

Pripadnik Civilne zaščite je lahko vpoklican:

- na zbor zaradi razporeditve;
- k uvajalnemu, temeljnemu in dopolnilnemu usposabljanju;
- na vaje in druge oblike praktičnega usposabljanja;
- k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ter odpravljanju posledic naravne ali druge nesreče.

27. člen (nadomestilo plače)

(1) Pripadniku Civilne zaščite med opravljanjem nalog v Civilni zaščiti, usposabljanjem in izvrševanjem materialne dolžnosti, na podlagi poziva pristojnega organa, pripada nadomestilo plače oziroma izgubljenega zaslužka za čas odsotnosti z dela zaradi opravljanja teh dolžnosti v višini in pod pogoji, ki jih določi vlada. Vlada določi merila za sklepanje pogodb o službi v Civilni zaščiti ter uredi tudi druga plačila, prejemke in povračila v zvezi z opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči. Pravico do nadomestila plače oziroma izgubljenega zaslužka, prejemkov in povračil v skladu s tem členom imajo tudi državljani, ki prostovoljno in nepoklicno opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči v

enotah, službah in drugih operativnih sestavah društev in nevladnih organizacij v skladu s tem zakonom.

(2) Nadomestilo iz prejšnjega odstavka izplača delodajalec v breme države ali lokalne skupnosti, odvisno od tega, kje je državlján razporejen v Civilno zaščito. Če je državlján razporejen v Civilno zaščito pri delodajalcu, stroški nadomestila plače bremenijo delodajalca.

(3) Če traja opravljanje nalog oziroma dolžnosti v Civilni zaščiti več kot štiri ure, ima pripadnik pravico do brezplačne prehrane v breme tistega, ki je pripadnika vpoklical.

(4) Delodajalec pripadnika Civilne zaščite oziroma državljaná, ki v skladu s tem zakonom sodeluje pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči, zaradi njegove udeležbe pri opravljanju teh nalog ne sme odpustiti, razporediti na drugo delovno mesto ali kako drugače oškodovati.

28. člen

(varstvo pri izvrševanju dolžnosti)

(1) Poškodba ali bolezen, ki nastane med opravljanjem nalog, usposabljanjem ali med izvrševanjem materialne dolžnosti v Civilni zaščiti, se šteje kot poškodba pri delu ali poklicna bolezen, za katero je državlján zavarovan po predpisih o zdravstvenem, pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

(2) Za poškodbo iz prejšnjega odstavka se šteje tudi poškodba, ki jo je državlján utrpel na poti z doma ali z delovnega mesta na zbirališče, oziroma pri povratku po običajni poti do doma ali delovnega mesta.

(3) Kraj in čas nastanka poškodbe ugotovi organ, ki je državljaná vpoklical ali pristojni poveljnik Civilne zaščite oziroma vodja intervencije, v kateri se je državlján poškodoval.

(4) Družinski člani državljaná, ki je izgubil življenje pri opravljanju nalog ali drugih dolžnosti v Civilni zaščiti, imajo po njem pravico do pokojnine ter pravico do povračila stroškov prevoza in pogrebnih stroškov, v skladu s predpisi o pokojninskem, invalidskem in zdravstvenem zavarovanju.

(5) Osnova za odmero pravic po tem členu je mesečna plača delavca v državi v zadnjem mesecu pred nastankom poškodbe, če je to za državljaná ugodneje.

(6) Stroške zdravstvenega, invalidskega in pokojninskega zavarovanja ter pravice iz prejšnjih odstavkov tega člena krije država oziroma lokalna skupnost, če državlján ni zavarovan na drugi podlagi.

32. člen

(zbiranje in varstvo osebnih podatkov)

(1) Upravni organ zbira, obdeluje, uporablja in hrani naslednje osebne podatke:

- o pripadnikih Civilne zaščite, o javnih uslužbencih na področju zaščite in reševanja ter o državljanih, ki prostovoljno sodelujejo pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči v skladu s tem zakonom: ime in priimek, datum in kraj rojstva, naslov stalnega in začasnega bivališča, leto rojstva otrok, podatke o usposobljenosti in znanjih, pomembnih za zaščito, reševanje in pomoč, izobrazbi, zaposlitvi, številko telefona in mobilnega telefona, elektronski naslov, enotno matično številko, davčno

številko, za pripadnike Civilne zaščite pa tudi podatke o datumu zdravniškega in psihofizičnega pregleda ter zadolžitvi v Civilni zaščiti, zato da se zagotovi ažurnost priprav, možnosti za aktiviranje ter zagotavljanje pravic in obveznosti pripadnikov Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč;

- o vrsti, zmogljivostih, stanju transportnih in drugih sredstev, za katere velja materialna dolžnost ter o imenu, priimku, prebivališču oziroma zaposlitvi lastnikov in uporabnikov teh sredstev, zemljišč in objektov zaradi popolnitve štabov, enot in služb Civilne zaščite.

(2) Upravni organ vodi zbirke osebnih podatkov o pripadnikih Civilne zaščite, javnih uslužbencih na področju zaščite in reševanja, državljanih, ki prostovoljno sodelujejo pri zaščiti, reševanju in pomoči ter o obveznikih materialne dolžnosti.

(3) Upravni organ je odgovoren za varstvo osebnih podatkov iz prvega odstavka tega člena v skladu z zakonom.

46. člen (nosilci načrtovanja)

(1) Državne načrte zaščite in reševanja izdela Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju z drugimi ministrstvi. Kot del državnih načrtov zaščite in reševanja se načrtujejo ukrepi in naloge po ministrstvih in dejavnostih ter pri drugih nosilcih izdelave načrtov zaščite in reševanja, s katerimi se zagotovi načrtna višja pripravljenost oziroma usklajeno izvajanje zaščite, reševanja in pomoči v skladu z odločitvami ali obveznostmi, prevzetimi v mednarodnih organizacijah z mednarodnimi pogodbami, zlasti pri odzivanju države samostojno ali v sodelovanju z drugimi državami na krizne razmere praviloma izven države.

(2) Občinske načrte zaščite in reševanja izdelajo pristojni občinski organi.

(3) Župan lahko odloči, da poleg gospodarskih družb, zavodov in organizacij iz 38. člena tega zakona načrte zaščite in reševanja izdelajo tudi druge gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije na območju občine.

(4) Nosilci izdelave načrtov zaščite in reševanje morajo sprejete načrte zaščite in reševanja javno predstaviti.

(5) Vlada podrobneje uredi vsebino ter izdelavo načrtov zaščite in reševanja.

102. člen (naloge Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje)

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje opravlja zlasti naslednje upravne in strokovne naloge varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami:

- izdeluje predloge raziskovalnih in razvojnih projektov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- izdela predlog nacionalnega programa in načrta varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- skrbi za organiziranje in delovanje sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja;
- skrbi za načrtovanje, izgradnjo, delovanje in vzdrževanje enotnega informacijsko komunikacijskega sistema na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter določa tehnične pogoje za vključevanje drugih sistemov v ta sistem;
- izdeluje ocene ogroženosti in druge strokovne podlage za načrtovanje zaščite, re

- ševanja in pomoči ter usmerja in usklajuje ukrepe za preprečevanje ter zmanjševanje posledic naravnih in drugih nesreč v sodelovanju z drugimi ministrstvi;
- spremlja in razglašča nevarnost naravnih in drugih nesreč ter daje napotke za ravnanje;
- izdeluje državne načrte zaščite in reševanja v sodelovanju z ministrstvi in vladnimi službami;
- organizira, opremlja in usposablja državne enote in službe Civilne zaščite ter druge sile za zaščito, reševanje in pomoč ter zagotavlja pogoje za delo poveljnika, Štaba Civilne zaščite Republike Slovenije ter državne in regijske komisije za oceno škode;
- spremlja in usklajuje organiziranje Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč;
- pripravlja programe in organizira ter izvaja izobraževanje in usposabljanje za zaščito, reševanje in pomoč;
- skrbi za tipizacijo sredstev za zaščito, reševanje in pomoč;
- oblikuje in vzdržuje državne rezerve materialnih sredstev za primer naravnih in drugih nesreč.

(2) Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje skrbi za usklajen razvoj sil za zaščito, reševanje in pomoč na območju države v skladu z ocenami ogroženosti, načrti zaščite in reševanja ter merili, ki jih določi minister. Na podlagi odločitve vlade, poveljnika Civilne zaščite Republike Slovenije oziroma na predlog vodje intervencije lahko med izvajanjem zaščite, reševanja in pomoči prizadetim Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje zagotavlja sredstva pomoči oziroma določeno zaščitno in reševalno opremo ter orodja za delovanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. Na podlagi medsebojnih pogodb lahko določeno zaščitno in reševalno opremo ter orodje prenese brezplačno na enote, službe in operativne sestave z omejitvijo, da teh sredstev prejemniki ne smejo odsvojiti, razen zaradi nadomeščanja z novimi sredstvi. Pomoč v zaščitni opremi in sredstvih ter orodju se lahko da neodplačno in s sklenitvijo ustrezne pogodbe, izjemoma tudi zaradi zagotavljanja pripravljenosti za izvajanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči v skladu z merili, ki jih določi minister.

105. člen (posebni delovni pogoji)

(1) Za delovna razmerja in plače javnih uslužbencev na področju zaščite in reševanja veljajo predpisi, ki urejajo delovna razmerja in plače javnih uslužbencev, če s tem zakonom posamezno vprašanje ni urejeno drugače.

(2) Javni uslužbenci na področju zaščite in reševanja so dolžni v skladu s splošnimi predpisi zaradi službenih potreb opravljati delo v posebnih pogojih dela na s sistemizacijo določenih delovnih mestih ponoči, ob nedeljah, praznikih in dela prostih dneh, dežurstvo kot redno in občasno obliko dela ter delo na terenu in delo v delovnem času, ki je za delavce manj ugoden.

(3) Javni uslužbenec na področju zaščite in reševanja je zaradi službenih potreb dolžan opravljati delo na podlagi odločitve predstojnika v posebnih pogojih dela v delovnem času, ki je za delavca manj ugoden, in delo v manj ugodnih pogojih dela, nevarnostih ali delo s posebnimi obremenitvami.

(4) Delo preko polnega delovnega časa, dežurstvo in pripravljenost za delo na domu ali drugem določenem kraju se, razen v primerih, določenih s splošnimi predpisi, odredi tudi zaradi službenih potreb, za katere se štejejo:

- neposredna nevarnost nastanka naravne ali druge nesreče ali razglašena povečana požarna ogroženost v naravnem okolju;

- nastanek naravne ali druge nesreče, ko je treba okrepiti sestavo organov vodenja, služb, enot in operativnih sestav, ki izvajajo zaščito, reševanje in pomoč, oziroma ko je treba nadaljevati z izvajanjem teh nalog;
- razmere, ko se v skladu z odločitvami pristojnega organa nudi pomoč ob naravni ali drugi nesreči drugi občini, drugi državi oziroma v okviru mednarodne organizacije;
- čas od nastanka naravne ali druge nesreče do vzpostavitve osnovnih pogojev za življenje na prizadetem območju, vključno z ocenitvijo škode, ki jo je povzročila nesreča v skladu s tem zakonom;
- povečana nevarnost napada na državo, neposredna vojna nevarnost, izredno stanje, povečana pripravljenost zaradi kriznih razmer oziroma v drugih primerih, ko je zaradi spremembe varnostnih razmer ogroženo življenje ljudi, premoženje, živali, kulturna dediščina oziroma okolje v večjem obsegu;
- nadaljevanje dela v primeru odsotnosti ali izpada drugih delavcev, da se zagotovi stalno delovanje centrov za obveščanje oziroma dežurnih služb v najnujnejšem obsegu, potrebnem za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči oziroma podporo tem službam.

(5) Delo iz prejšnjega odstavka se odredi pisno. Če zaradi nujnosti opravljanja nalog zaščite in reševanja to ni mogoče, se odredi ustno. V tem primeru se pisna potrditev vroči javnemu uslužbencu do konca naslednjega tedna, ko je bilo delo odrejeno. Nadurno delo lahko traja do šest ur dnevno, 20 ur tedensko, 80 ur mesečno in do 180 ur letno, pri čemer se omejitev ugotavlja kot povprečje šestih mesecev.

(6) Za delo v posebnih pogojih dela iz četrtega odstavka tega člena pripadajo javnim uslužbencem na področju zaščite in reševanja posebni dodatki v skladu s splošnimi predpisi.

(7) Javni uslužbenci na področju zaščite in reševanja, ki jih določi predstojnik in ki opravljajo operativna dela, so dolžni nositi pri sebi tehnične naprave, preko katerih se jih lahko obvesti o nevarnosti nesreče ali nastali nesreči. Nošenje tehničnih naprav je obvezno, razen v času letnega dopusta in kadar se javni uslužbenec mudi izven države, ter se ne šteje za poseben pogoj dela.

(8) Javni uslužbenci na področju zaščite in reševanja, ki opravljajo operativne naloge zaščite, reševanja in pomoči ali so razporejeni na operativne dolžnosti v Civilni zaščiti, morajo biti posebej zavarovani za primer smrti, trajne izgube splošne delovne zmožnosti in prehodne nezmožnosti za delo, nastale ob naravni ali drugi nesreči pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči med nesrečo, pri opravljanju drugih operativnih nalog zaščite, reševanja in pomoči oziroma na vajah, med šolanjem ali usposabljanjem. V skladu s tem odstavkom morajo biti posebej zavarovani tudi pripadniki Civilne zaščite in državljani, ki prostovoljno sodelujejo pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči v skladu s tem zakonom.

(9) Javni uslužbenci na področju zaščite in reševanja, ki opravljajo operativne naloge zaščite, reševanja in pomoči, imajo pravico do zavarovalne dobe s povečanjem oziroma obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja v skladu s splošnimi predpisi.

114. člen (izobraževalni programi)

(1) Izobraževanje in usposabljanje s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami organizirajo ministrstvo in lokalne skupnosti.

(2) Minister predpiše programe uvajalnega, temeljnega in dopolnilnega usposabljanja pripadnikov Civilne zaščite ter v sodelovanju z društvi in drugimi nevladnimi organizacijami, gospodarskimi družbami, zavodi in drugimi organizacijami programe usposabljanja članov enot, služb in drugih operativnih sestav, ki jih organizirajo te organizacije.

(3) S programi iz prejšnjega odstavka se lahko določijo tudi usposabljanja, ki trajajo do največ treh mesecev in pri katerih se udeležencem usposabljanje všteva v pokojninsko dobo v skladu z zakonom ter pripadajo druge pravice, ki jih določi vlada.

(4) Minister lahko predpiše oziroma da soglasje za izvajanje programov usposabljanja, ki so prevzeti na podlagi obveznosti države na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v mednarodnih organizacijah v skladu z mednarodnimi pogodbami.

(5) Minister določi pogoje, ki jih morajo izpolnjevati izobraževalne organizacije, ki izvajajo usposabljanje s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

119. člen

(1) Z globo od 300.000 do 3.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik:

1. če ne obvesti najbližjega centra za obveščanje, policije ali najbližje gasilske enote o nevarnosti naravne ali druge nesreče takoj, ko jo opazi ali ko zanjo zve kako drugače (4. člen);

1.a če kot delodajalec državljanu, ki je sklenil pogodbo o službi v Civilni zaščiti, ne vzame nazaj na delo po izteku pogodbe o službi v Civilni zaščiti oziroma prenehanju opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči, h katerim je bil državljan pozvan ali napoten (tretji odstavek 19.a člena);

1.b če kot delodajalec ne opraviči ali omogoči odsotnosti z dela pripadniku Civilne zaščite oziroma državljanu, ki prostovoljno opravlja naloge zaščite, reševanja in pomoči v skladu s tem zakonom, ki je bil pozvan k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči med delom preko tehničnih sredstev, s sireno za javno alarmiranje ali pisnim pozivom (prvi in drugi odstavek 23.a člena);

1.c če kot delodajalec ne opraviči ali omogoči odsotnosti z dela pripadniku Civilne zaščite oziroma državljanu, ki prostovoljno opravlja naloge zaščite, reševanja in pomoči v skladu s tem zakonom, zaradi vaj ali usposabljanja, na katere je bil pisno pozvan (tretji odstavek 23.a člena);

1.č če kot delodajalec pripadnika Civilne zaščite oziroma državljanu, ki v skladu s tem zakonom prostovoljno sodeluje pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči, odpusti, razporedi na drugo delovno mesto ali kako drugače oškoduje pri opravljanju teh nalog (četrti odstavek 27. člena);

2. če ne izvršuje ali se kako drugače izmika izvrševanju materialne dolžnosti (25. člen);

3. če v 15 dneh ne sporoči upravnemu organu spremembe podatkov iz 32. člena (35. člen);

4. če ne zagotovi pogojev ali možnosti za izvajanje osebne in vzajemne zaščite delavcev ali če ne izvaja predpisanih zaščitnih ukrepov (prvi odstavek 38. člena);

5. če v delovnem procesu uporablja, proizvaja, prevaža ali skladišči nevarne snovi, nafto in njene derivate ter energetske pline ali če opravlja dejavnost ali upravlja s sredstvi za delo, ki predstavljajo nevarnost za nastanek nesreče in ne izdelava ocene ogroženosti ali načrta zaščite in reševanja (drugi odstavek 38. člena);

6. če glede na obseg in stopnjo ogroženosti na lastne stroške ne vzpostavi ali vzdržuje pripravljenosti za ukrepanje ali če ne organizira potrebnih sil za reševanje in pomoč ali če ne zagotovi obveščanja in alarmiranja delavcev ali okoliškega prebivalstva o nevarnostih ali če ne sofinancira sorazmernega dela priprav sosednjih gospodarskih družb, zavodov, drugih organizacij ali lokalne skupnosti, ki izhajajo iz ogroženosti, ki jo povzročajo (tretji odstavek 38. člena);

6.a če ne izdelava načrtov zaščite in reševanja oziroma ne načrtuje izvedbe zaščitnih ukrepov ter določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči v primeru naravne in druge nesreče (četrti odstavek 38. člena);

7. če kot lastnik ali uporabnik stanovanjske ali druge stavbe ne izvaja predpisanih zaščitnih ukrepov ali ne zagotovi potrebnih sredstev za zaščito, reševanje in pomoč (prvi odstavek 39. člena) ali če ne izvaja predpisanih zaščitnih ukrepov za varstvo kulturne dediščine (drugi odstavek 39. člena);

8. če kot lastnik ali uporabnik stanovanjske ali druge stavbe ne omogoči delovanja pristojnega poverjenika za Civilno zaščito ali mu ne da podatkov o stanovanjski ali drugi stavbi ali zbirnih podatkov o stanovalcih in drugih uporabnikih te stavbe (tretji odstavek 39. člena);

9. če ne izdela na podlagi odločitve župana načrtov zaščite in reševanja (tretji odstavek 46. člena);

10. če kot lastnik ali uporabnik objektov ali naprav, ki so namenjene javni oskrbi z vodo, proizvodnji, prometu ali skladiščenju živil, zdravil ali živinske krme, javni zdravstveni službi ali varstvu ali izobraževanju otrok, ne zagotovi zaščitnih sredstev ali ne izvaja predpisanih ukrepov za radiološko, kemijsko ali biološko zaščito (drugi odstavek 63. člena);

11. če kot lastnik ali uporabnik zaklonišča, ne vzdržuje zaklonišča v takšnem stanju, ki ustreza njegovi namembnosti ali če ob nevarnosti ne omogoča dostopa ali uporabe zaklonišča tistim osebam, katerim je zaklonišče namenjeno (67. člen);

12. če kot investitor ne poskrbi za gradnjo zaklonišča v skladu s tretjim in četrtem odstavkom 64. člena (prvi odstavek 68. člena);

13. če ne določi svoje organiziranosti za opravljanje nalog, ali če ne skrbi za strokovno usposabljanje svojih delavcev ali ne izvaja drugih priprav za delovanje ob naravnih in drugih nesrečah (drugi odstavek 75. člena);

13.a če prepreči izvedbo ukrepov ali ne ravna v skladu z ukrepi, ki jih med vodenjem zaščite in reševanja odredi poveljnik Civilne zaščite ali vodja intervencije (prvi, tretji in četrty odstavek 85. člena);

14. če reproducira ali neupravičeno uporablja oznake in uniforme Civilne zaščite Republike Slovenije ali reproducira in v prometu uporablja vozila, ki so po grafični podobi enaka vozilom in drugim prevoznim sredstvom Civilne zaščite (drugi odstavek 89. člena);

15. če ravna v nasprotju z odločitvijo inšpektorja za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami (prvi odstavek 104. člena).

(2) Z globo najmanj 100.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

119.a člen

Z globo od 300.000 do 3.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek gospodarska družba, zavod ali druga organizacija, ki opravlja dejavnosti iz drugega odstavka 38. člena tega zakona, če ne zgradi, vzdržuje in zagotavlja delovanja alarmnih naprav, ki omogočajo alarmiranje okoliškega prebivalstva, ali jih ne vključi v sistem javnega alarmiranja (četrty odstavek 56. člena).

120. člen

Z globo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek odgovorna oseba državnega organa ali organa lokalne skupnosti:

1. če pristojni občinski organ ne izdela ocen ogroženosti za območje občine (tretji odstavek 44. člena);

2. če pristojni občinski organ ne izdela občinskih načrtov zaščite in reševanja (drugi odstavek 46. člena);

3. če stori dejanje iz 1.a, 1.b, 1.c, 1.č, 7., 8., 10., 11., 12., 13. in 13.a točke prvega odstavka 119. člena tega zakona.

121. člen

(1) Z globo najmanj 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik:

1. če ne izvršuje ali se neupravičeno izmika dolžnosti sodelovanja v Civilni zaščiti (17. člen);

2. če se kot pripadnik Civilne zaščite ne usposablja za opravljanje nalog v skladu s predpisi (22. člen);

3. če ne uresničuje materialne dolžnosti z dajanjem v uporabo Civilni zaščiti vozil, strojev, opreme, in drugih materialnih sredstev, zemljišč, objektov, naprav, energetskih virov, potrebnih za zaščito, reševanje in pomoč ob naravnih in drugih nesrečah (prvi odstavek 25. člena);

4. prenehala veljati z ZMatD;

5. če se na podlagi poziva pristojnega organa brez upravičenega razloga ne zgłosi na določenem kraju ali ob določenem času ali ne preda materialnega sredstva (prvi odstavek 26. člena);

6. če kot lastnik ali uporabnik stanovanjske hiše na podlagi odredbe župana noče za časno sprejeti na stanovanje evakuiranih in ogroženih oseb (drugi odstavek 62. člena);

7. če stori dejanje iz 1., 3., 7., 8., 11., 12. in 15. točke prvega odstavka 119. člena tega zakona.

(2) Z globo od 200.000 do 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik, ki prepreči izvedbo ukrepov ali se ne ravna v skladu z ukrepi, ki jih med vodenjem zaščite in reševanja odredi poveljnik Civilne zaščite ali vodja intervencije (prvi, tretji in četrti odstavek 85. člena).

V. PREDLOG, DA SE ZAKON OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami naj se obravnava po rednem postopku.

VI. PRILOGE

Uveljavitev Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami bo zahtevala spremembo Uredbe o nadomestilu plače in povračilih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (Uradni list RS, št. 48/99 in 113/07). Predlog uredbe je priložen.

Na podlagi 27. člena v zvezi z 21. in 28. členom Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 95/07 – ZSPJS – H) izdaja Vlada Republike Slovenije

Uredbo

o spremembah in dopolnitvah Uredbe o nadomestilu plače in povračilih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči

1. člen

V 1. členu Uredbe o nadomestilu plače in povračilih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (Uradni list RS, št. 48/99 in 113/07) se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Ta uredba ureja tudi postopek in pogoje za povračilo izpada dohodka delodajalcu zaradi udeležbe pri njem zaposlenega pripadnika CZ ali državljana iz prejšnjega odstavka ter povračilo nadomestila plače za čas začasne nezmožnosti za delo, izplačanega pripadniku CZ ali državljanu zaradi poškodbe ali bolezni, ki jo je utrpel med opravljanjem nalog, zaščite, reševanja in pomoči.«.

2. člen

V 11. členu se dodata nov četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Pri vložitvi zahteve za povračilo izplačanega nadomestila plače in pripadajočih prispevkov ter davkov iz prve in četrte alineje prvega odstavka tega člena, lahko delodajalec oziroma upravičenec od organa, ki je vpoklical pripadnika CZ, zahteva tudi povračilo izpada dohodka.

(5) Izpad dohodka iz prejšnjega odstavka se obračuna in izplača v višini 20 % nadomestila plače, ki ga je delodajalec izplačal pripadniku CZ, pri čemer se upošteva tudi plačane prispevke in davke. Pripadniku CZ, ki opravlja samostojno dejavnost se 20 % izpada dohodka obračuna od višine nadomestila izgubljenega zaslužka izplačanega po četrti alineji prvega odstavka tega člena.«.

Dosedanji četrti odstavek postane šesti odstavek.

3. člen

Za 11. členom se doda nov 11. a člen, ki se glasi:

» 11. a člen

Delodajalec lahko vloži zahtevo za povračilo nadomestila plače, ki ga je izplačal pripadniku CZ, ki se je med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči poškodoval ali zbolel za čas začasne nezmožnosti za delo, vendar največ do 30 delovnih dni oziroma ne več kot do 120 dni v posameznem koledarskem letu v skladu s predpisi o delovnih razmerjih in le v višini kot ga je dejansko izplačal pripadniku CZ med njegovo začasno nezmožnostjo za delo. Zahtevo delodajalec vloži pri Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje oziroma ob občinski službi, pristojni za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki je pripadnika CZ vpoklicala k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči.«.

4. člen

V 12. členu se besedilo spremeni tako, da se glasi:

»(1) Nadomestila se izplačujejo po opravljeni dolžnosti. Če traja dolžnost več kot en mesec se nadomestilo izplačuje mesečno za nazaj. Zahtevke za povračilo nadomestila plače in zahtevke za nadomestilo izpadlega dohodka se lahko uveljavljata najkasneje v 30 dneh po opravljeni dolžnosti. Zahtevke za povračilo nadomestila plače izplačanega v času začasne nezmožnosti za delo zaradi poškodbe ali bolezni med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči, se lahko uveljavlja v 30 dneh po vrnitvi pripadnika na delo, če se je vrnil na delo pred iztekom 30 delovnih dni oziroma najkasneje v 30 dneh po izteku 30 delovnih dni, ko je bil začasno nezmožen za delo.

(2) Zahtevke za povračilo izplačanega nadomestila plače, izpadlega dohodka oziroma listine za obračun nadomestila izgubljenega zaslužka ali denarnega nadomestila, se vložijo na obrazcu R-1, R-2, R-3, R-4, R-5 in R-6, ki so kot priloga sestavni del te uredbe, Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje oziroma pri občinski službi, pristojni za varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki je vpoklicala pripadnika CZ.

(3) Nadomestilo plače izplača delodajalec v breme Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje oziroma občine, odvisno od tega kje je pripadnik CZ razporejen. Če je državljani razporejen v Civilno zaščito pri delodajalcu, stroški nadomestila plače bremenijo delodajalca.«.

5. člen

Dosedanja obrazca R-1 in R-2, spremenjena v skladu s to uredbo in novi obrazec R-6, so objavljeni v prilogi te uredbe.

KONČNI DOLOČBI

6. člen

Z dnem uveljavitve te uredbe se pričneta uporabljati spremenjena obrazca R-1 in R-2 ter novi obrazec R-6.

7. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka:
Ljubljana, dne

R-1

Naslovnik:

(Naslov organa, ki je zahteval vpoklic)

**ZAHTEVEK ZA NADOMESTILO PLAČE MED OPRAVLJANJEM NALOG
ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI**

Podatki o vpoklicani osebi:

Ime in priimek: _____ EMŠO: _____

(Naslov prebivališča: naselje, ulica, hišna številka, pošta)

1. IZPOLNI DELODAJALEC:

1.1. Obdobje, za katero se zahteva nadomestilo (dan, ura):

--	--

Skupno število dni/ur odsotnosti upravičenca: |

1.2. Znesek nadomestila plače: _____

1.3. Prispevki delodajalca na plačo: _____

1.4. Prispevek za delovno dobo, ki se šteje s povečanjem: _____

1.5. Davek na izplačano delo: _____

1.6. Izpad dohodka v višini 20% nadomestila plače

(1.2.+1.3.+1.4.+1.5.): _____

1.7. **SKUPAJ** za **refundacijo**

(1.2.+1.3.+1.4.+1.5.+1.6.): _____

Naziv in sedež delodajalca: _____

Številka TRR delodajalca: _____

Sklic: _____

Banka: _____

Davčna številka delodajalca: _____

Datum: _____

(Podpis, žig)

2. Potrdilo organa/enote, ki je zahteval vpoklic

udeležba od		udeležba do		št. ur
dan	ura	dan	ura	

Datum: _____

Skupaj število dni/ur udeležbe: _____

Vrsta aktivnosti: _____

(Podpis, žig)

Naslovnik:

 (Naslov organa, ki je zahteval vpoklic)

**ZAHTEVEK ZA NADOMESTILO IZGUBLJENEGA ZASLUŽKA MED
OPRAVLJANJEM NALOG ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI**

Podatki o vpoklicani osebi:

Ime in priimek: _____ EMŠO: _____

(Naslov prebivališča: naselje, ulica, hišna številka, pošta)

1. IZPOLNI OSEBA, KI OPRAVLJA SAMOSTOJNO DEJAVNOST

1.1. Obdobje, za katero se zahteva nadomestilo (dan, ura):

Skupno število dni/ur odsotnosti upravičenca:	

Naziv in sedež :

Dejavnost:

Sklic:

Banka:

Davčna številka:

Številka TRR:

Datum:

(Podpis, žig)

1.2. Bruto zavarovalna osnova, od katere se plačajo prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v mesecu pred vpoklicem:

1.3. Znesek nadomestila (izpolni organ, ki je zahteval vpoklic):

1.4. Izpad dohodka v višini 20% nadomestila:

1.5. **SKUPAJ za refundacijo (1.3.+1.4.):**

2. Potrdilo organa/enote, ki je zahteval vpoklic

udeležba od		udeležba do		št. ur
dan	ura	dan	ura	

Datum:

Skupaj število dni/ur udeležbe:

(Podpis, žig)

R-6

Naslovnik:

 (Naslov organa, ki je zahteval vpoklic)

**ZAHTEVEK ZA NADOMESTILO PLAČE MED ZAČASNO
NEZMOŽNOSTJO ZA DELO**

Podatki o vpoklicani osebi:

Ime in priimek: _____ EMŠO: _____

(Naslov prebivališča: naselje, ulica, hišna številka, pošta)

1. IZPOLNI DELODAJALEC:

1.1. Obdobje začasne nezmožnosti za delo, za katero se zahteva nadomestilo (datum: od – do):

Skupno število dni/ur:	_____
------------------------	-------

1.2. Znesek nadomestila plače: _____

1.3. Prispevki delodajalca na plačo: _____

1.4. Prispevek za delovno dobo, ki se šteje s povečanjem: _____

1.5. Davek na izplačano delo: _____

1.6. **SKUPAJ** nadomestilo plače
 (1.2.+1.3.+1.4.+1.5.): _____

Naziv in sedež delodajalca: _____

Številka TRR delodajalca: _____

Sklic: _____ Banka: _____

Davčna številka delodajalca: _____

Datum: _____

(Podpis, žig)

Priloga: Potrdilo o upravičeni zadržanosti od dela

2. Potrdilo organa/enote, ki je zahteval vpoklic

Datum nastanka poškodbe ali bolezni: _____

Udeležba na: _____

Datum: _____

(Podpis, žig)

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 95707 – ZSPJS – H) v prvem odstavku 27. člena, ki ureja nadomestilo plače določa med drugim, da vlada uredi poleg meril za sklepanje v službi v Civilni zaščiti tudi druga plačila, prejemke in povračila v zvezi z opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči. Na tej podlagi je bila sprejeta Uredba o nadomestilu plače in povračilu stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (Uradni list RS, št. 48/99 in 113/07). 21. člen zakona določa, da so s pripadniki Civilne zaščite izenačeni državljani, ki prostovoljno in nepoklicno opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči v enotah, službah in drugih operativnih sestavah, ki jih organizirajo nevladne organizacije. 28. člen dopolnjenega Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, pa ureja tudi pravico delodajalcev za povračilo nadomestil plače do 30 delovnih dni za čas nezmožnosti za delo zaradi poškodbe ali bolezni, ki jo je utrpel pripadnik Civilne zaščite ali državljan, ki prostovoljno sodeluje pri zaščiti, reševanju in pomoči med opravljanjem teh nalog. Z uredbo se zato ureja tudi povračilo izpada dohodka in povračilo nadomestila plače zaradičasne nezmožnosti za delo zaposlenega, ki se je poškodoval ali zbolel med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št.) določa v 15. členu trimesečni rok za uskladitev zgoraj navedene uredbe. Zakon je začel veljati in se rok za uskladitev uredbe izteče ...

S predlagano uredbo se dosedanje postopke in obrazce za povračilo izpada dela dohodka in povračilo nadomestila plače v času začasne nezmožnosti za delo dopolnjuje, vendar se administrativnih obremenitev ne povečuje.

Uredba ni predmet usklajevanja s pravnimi akti EU.

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

V novem tretjem odstavku se določa obseg razširitve uredbe in sicer, da ureja tudi povračilo izpada dohodka delodajalcu za čas odsotnosti z dela zaradi opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči kot tudi povračilo nadomestila plače za čas začasne nezmožnosti za delo, če se je zaposleni pri opravljanju navedenih nalog poškodoval ali zbolel.

K 2. členu

Z dopolnitvijo 11. člena je določeno, da se ob vložitvi zahteve za povračilo izplačanega nadomestila plače ter pripadajočih prispevkov in davkov, uveljavlja tudi zahteva za povračilo izpada dohodka v višini predpisani z zakonom. Pri tem se upošteva kot osnova nadomestilo plače in plačane prispevke ter davke. Za tistega, ki samostojno opravlja dejavnost, pa se izpad dohodka izračuna od višine nadomestila izgubljenega zaslužka izplačanega v skladu z uredbo.

K 3. členu

Posebej se ureja v novem 11.a členu zahteva za povračilo nadomestila plače izplačanega pripadniku CZ oziroma državljanu, ki prostovoljno opravlja naloge zaščite, reševanja in pomoči in se je pri opravljanju teh nalog poškodoval ali zbolel. Pogoje za povračilo nadomestila določa že zakon, zahtevki pa se vložijo pri Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje oziroma pristojni občinski službi.

K 4. členu

V prvem odstavku je določen rok 30 dni za uveljavljanje vseh povračil in nadomestil, v drugem odstavku pa obrazci, s katerimi se ti zahtevki vlagajo.

K 5. členu

Dosedanja obrazca R-1 in R-2 sta spremenjena tako, da se lahko uveljavlja tudi izpad dohodka, dodan pa je nov obrazec R-6 za nadomestilo plače med začasno nezmožnostjo za delo.

K 6. členu

Z uveljavitvijo uredbe se bodo začeli uporabljati tudi spremenjeni obrazci R-1 in R-2 ter novi obrazec R-6.

K 7. členu

Določen je običajni petnajstdnevni rok za uveljavitev uredbe.

